

Prodajni rezultati v prvem polletju

Prvo polletje je že za nami. Smo v mesecu sestavljanja polletnih periodičnih obračunov. Z ozirom na to, da je prodaja eden od najpomembnejših faktorjev, ki vpliva na končni rezultat poslovanja, bomo na podlagi podatkov, ki so bili na razpolago pred zaključkom redakcije našega časopisa, v kratkem ocenili prodajne rezultate, ki smo jih dosegli na eksternem trgu v prvih šestih mesecih.

Indeksi doseganja količinskega plana prodaje v obdobju I—VI so bili naslednji

	domači trg	izvoz	skupaj
1. vijakarna	119	109	118
2. verigarna	84	66	76
3. sidrne verige	104	111	107
4. kovačnica	109	37	106
Skupaj 1—4	104	88	99

V istem obdobju so bili indeksi doseganja vrednostnega plana prodaje naslednji:

	domači trg	izvoz	skupaj
1. vijakarna	113	119	114
2. verigarna	63	56	61
3. sidrne verige	77	105	84
4. kovačnica	104	53	102
5. TIO	93	49	92
Skupaj 1—5	90	79	88

TOZD vzdrževanje in orodjarna nista upoštevana, ker je njuna realizacija na eksternem trgu nepomembna. Uspeh teh dveh TOZD naj bi bil odvisen od uspeha proizvodnih TOZD, saj sta njih namenjena.

Po teh podatkih vidimo, da je najuspešnejša TOZD vijakarna. Pri tej oceni ne bi smeli zanemariti sezonski karakter prodaje snežnih verig za TOZD verigarno. Pomanjkljivosti teh primerjav izhajajo iz pomanjkljivosti planiranja, ker se za mesečni plan upošteva 1/12-letnega plana.

Pri vseh TOZD je opaziti nižjo vrednost od količinske realizacije. Iz tega bi lahko sklepali, da niso dosežene planirane prodajne cene. Ta sklep le deloma drži, kajti zvišanje prodajnih cen je bilo 15. III. 1980, tako da kumulativne povprečne cene objektivno niso mogle biti višje. Bolj je problematična struktura prodaje. Natančnejše analize kažejo, da bi planirane povprečne cene bile celo presežene, če bi dosegli planirano strukturo proizvodnje, ki bi omogočila doseganje planirane strukture prodaje. Struktura naše proizvodnje pogosto ni posledica zahtev trga, ampak posledica preživele koncepcije poslovanja, kar ima evidentne negativne posledice na končni poslovni rezultat.

Na splošno lahko rečemo, da je bila konjunktura v prvem polletju izredno dobra ter da teh ugodnosti nismo v zadovoljivi meri izkoristili. Zato bo tudi finančni rezultat slabši. Vzroki za takšno poslovanje, s katerim ne moremo biti v celoti zadovoljni, pogosto tičijo v objektivnih težavah (pomanjkanje materiala, kvar stroja, pomanjkanje ustrezne delovne sile, itd.), vendar ne moremo mimo dejstva, da so vse bolj pogoste težave subjektivne narave, katerih ne odpravimo pravočasno in na ustrezen način.

Pri svojem ravnanju bi se morali zavedati, da ugodna konjunktura naših izdelkov ne bo večno trajala in da bodo splošni gospodarski problemi tudi nam zaostrovali pogoje poslovanja. Nekateri od teh se že kažejo skozi probleme likvidnosti gospodarstva. Tako že opažamo, da prometne organizacije stopirajo dobave na zalogo.

Razvoj domače konkurence ne bi smeli zanemarjati. V zadnjih štirih letih je prodaja verig konkurenčnih DO rasla po povprečni letni stopnji 9%, v Verigi pa nekaj več kot 2%. Tako je udeležba konkurence na trgu porasla od 35 odst. v letu 1976 na 39 odst. v letu 1979. Sorazmerno temu je zmanjšan delež Verige. Če pri tem upoštevamo, da imamo v našem proizvodnem programu težke verige, je dejansko konkurenca močnejša kot kažejo zgornje številke. Zato monopolističnemu obnašanju in monopolistični lagodnosti ni več mesta.

Če v grobem ocenjujemo posamezne TOZD in njihove specifičnosti, lahko ugotovimo naslednje:

Za TOZD vijakarno:

Okoli 50 odst. vijakov izvažamo in zaradi tega se javlja pomanjkanje vijakov na domačem trgu. Zato prioritarno oskrbujemo industrijo, potem pa tr-

govino. Povpraševanje po standardnih zakovicah je v blagem upadanju, zato pa narašča povpraševanje po vseh vrstah specialnih izdelkov. Teh pa ne realiziramo v zadostni količini, ustrezni kvaliteti in primernih rokih. Problem je največkrat v pomanjkanju orodja. Ne bi smeli pozabiti, da so prav ti izdelki od vitalnega interesa za ta TOZD, zato je potrebno prav tem izdelkom posvetiti več pozornosti.

Pri razcepkih pa je problem asortimana.

Za TOZD verigarno:

Veliko povpraševanje je po drobnih verigah. Tudi povpraševanje po visokoodpornih verigah je veliko večje kot je naša ponudba. Pri teh izdelkih puščamo preveč prostora konkurenci, ki se prav hitro razvija na tem področju, predvsem zaradi ugodne prodajne cene teh verig.

Zaščitnih verig izdelamo premalo, tako da še zdaleč ne moremo pokriti vseh potreb trga tako po količini kakor po kvaliteti.

Pri verigah z grabeži se bodo pojavili problemi, ko konkurenca dokončno razvite to verigo, kajti na trgu je za dva proizvajalca teh verig premalo prostora.

O prodaji snežnih verig še ne moremo govoriti, ker se bo prodaja le-teh začela šele v mesecu avgustu.

Pri snežnih verigah je razveseljivo to, da obstajajo vsi realni izgledi, da bomo podpisali pogodbo za oskrbo JLA s snežnimi verigami. To je eden od velikih poslov, od katerega pričakujemo ugodne rezultate.

Za TOZD sidrne verige:

Pri skoraj vseh izdelkih je plan pokrit z naročili. Proizvodnja visokoodpornih in rudarskih verig je premajhna v primerjavi s povpraševanjem.

Ravno tako je premajhna proizvodnja bremenskih verig za interni trg, tako da z bremenski verigami iz TOZD kovačnice ne moremo pokriti vseh potreb trga.

V tem tozdu pa še naprej ostaja problem velikega izvoza sidrnih verig, kjer so prodajne cene izredno nizke.

Za TOZD kovačnico:

Problemi v TOZD kovačnica so povezani s proizvodnjo v TOZD sidrne verige. Premajhne dobave verig za transporterje in bremenske verige ima za posledico slabo pokrivanje potreb trga. S tem ustvarjamo pogoje za razvoj konkurence.

Pri prodaji pomorske opreme pa je že kroničen problem asortimana.

Pri prodaji odkovkov ustvarjamo izgubo. Menim, da je to tipičen primer, ki kaže, da naša produktivnost in opremljenost ni na potrebni ravni za kooperantske posle v serijski proizvodnji.

Za TOZD TIO:

Obstajajo vse možnosti, da TOZD TIO do konca leta doseže pa tudi preseže dokaj ambiciozno postavljen prodajni plan. Prodaja ima iz meseca v mesec tendenco porasta, kar je deloma tudi posledica spremembe prodajnih cen v mesecu marcu.

Če v kratkem rekapituliramo, vidimo, da v pravilu v vseh TOZD zaostaja proizvodnja najbolj akumulativnih izdelkov. Obstajajo posamezne težnje, da se opuščajo neakumulativne proizvodnje. Pri tem pa je treba biti izredno oprezen, ker ima opuščanje manj akumulativnih izdelkov brez ustrezne in zanesljive nadomestne proizvodnje lahko za posledico večje izgube.

Naj še nekaj rečemo o izvozu. Iz spredaj navedenih podatkov je razvidno, da je doseganje plana v izvozu slabše kot na

domačem trgu. Na to predvsem vpliva sezonska prodaja snežnih verig. Drug pomemben razlog so zaostanki v proizvodnji. Če bi ti zaostanki bili realizirani, bi bil vrednostni plan izvoza v celoti dosežen. V prvem polletju je bil izvoz nekaj več kot 2 milijona dolarjev. Za letošnje leto imamo zaključenih poslov v izvozu skoraj za 1 milijon dolarjev več kot je planirano. To pomeni, da bi izvozni plan lahko (to je naša sprejeta obveza) ob koncu leta preseglji za 17 odst. v dolarski vrednosti. Na tem mestu pa ne bi obravnavali učinkov devalvacije.

Na koncu naj še nekaj povemo o prodajnih cenah. V letošnjem letu je težko pričakovati, da bomo skozi zvišanje prodajnih cen kaj dosegli. Če bi nam zvezni organi ob priliki korekcije cen črne metalurgije priznali vsaj dejanski vpliv materiala na prodajno ceno, bi bili lahko zadovoljni. Zagotovo pa ne moremo računati, da bomo kaj dobili na račun rastoče inflacije. Tega se še kako moramo zavedati in maksimalno moramo izkoristiti vse notranje rezerve. V nasprotnem pa bomo kaj kmalu v celoti poslovali z izgubo z vsemi posledicami, ki jih bo čutil vsak zaposleni.

Mimogrede naj še opomnim, da je tudi rabat sestavni del prodajne cene in je pod družbeno kontrolo. Z ozirom na to in na zamrznitev cen ter zamrznitev marž in zaostrovanja pogojev poslovanja, so vsakršna razmišljanja o spremembi rabata brezpredmetna.

Ne bi bilo slabo, če bi razmišljali tudi o funkciji prodajne cene v blagovno-denarnih razmerah. Prodajna cena je meč z dvema reziloma. Kratkoročno je lahko rešitev, dolgoročno pa lahko prinese ogromno škodo.

Jure Pejič

22. julij — dan vstaje slovenskega naroda

Veliko let je že preteklo od tistega dne, ko je tudi na Slovenskem počila prva partizanska puška v boju proti okupatorju. Vendar se ga tisti, ki so ga doživeli, še dobro spominjajo.

Letos tudi prvič obujamo spomine na pomembne zgodovinske dogodke brez našega najdražjega tovariša in prijatelja tov. Tita. Prav on je veliko pripomogel k zmagi našega NOB, saj se je v vojni pokazal kot odličen vojni strateg in pogumen borec. Njegov cilj je bil cilj ljudstva in prav zato so ga imeli vsi tako radi. Vedno si je prizadeval, da bi delal v korist vseh ljudi, da bi jim bilo čim lažje in čim lepše, kar je tudi dosegel.

Močna je morala biti ljubezen do rodne zemlje, ki je gnala potlačene narode razkosane Jugoslavije, da niso hoteli znova postati sužnji. Niso se ustrašili močne in uničujoče sile nemškega rajha, ki si je postavil strašen cilj — osvojiti in zaslužiti Evropo ne glede na žrtve, ki jih bo ta cilj zahteval.

Že takrat so nekatere države po svetu občudovale neizmerno moč in voljo jugoslovanskih narodov. To je bil eden pomembnih dogodkov v 2. svetovni vojni, da se je Nemčiji uprla tako majhna država. Hitler si je mislil, da bo z njo kaj hitro

opravil, pa vse še zdavnaj ni bilo tako. Nihče ni pričakoval tako močnega odpora, ki je zahteval veliko žrtev na obeh straneh. Tako so uspešno izvedeni partizanski akciji v okolici Kamnika sledile še številne vstaje po vsej Sloveniji. KP je ostala zvesta ljudstvu, vodila ga je skozi štiri burna vojna leta in na koncu dosegla cilj — svobodo.

Formirale so se majhne čete prostovoljcev, ki so pozneje porasle v močne bataljone prekaljenih borcev.

Močna volja in dolžnost, brniti svojo domovino in svoj dom, sta bili glavni vodili v osvobodilnem boju.

Kar pa nam je ta boj prinesel, lahko vidimo danes. Včasih se nam zgodi, da premalo upoštevamo pridobitve NOB, saj se nam danes ni več treba boriti za boljši jutri, živimo v ugodju in ne trpimo pomanjkanja.

Hvaležni smo lahko vsem borcem, ki so v tistih težkih dneh odšli v gozdove, da sebi in nam priborijo svobodo.

Hvaležni smo lahko tudi tistim, ki so poprijeli za delo in s skupnimi močmi sklenili obnoviti porušeno domovino. Ko na ta dan obujamo spomine, zaslužijo častno mesto vsi padli borci, interniranci, žene in

otroci, ki so na kakršenkoli način pomagali v boju.

Kako velik napredek na vseh področjih družbenega in gospodarskega življenja nam je prinesla priborjena svoboda, se težko opiše v enem stavku. Veliko nam pomeni že to, da imamo veliko več pravic, kot smo jih imeli včasih.

Ob tem je naša dolžnost, da varujemo vse pridobitve NOB, da branimo našo neodvisnost, našo socialistično ureditev, uspehe in dosežke na področju samoupravljanja, bratstva in enotnosti med našimi narodi in narodnostmi, še posebej pa moramo čuvati v svetu vse bolj pomembne ideje neuvrščene politike.

Ne smemo pozabiti, da nas je po poti socialistične federativne republike Jugoslavije popeljal mož, ki ga danes cenijo in spoštujejo po vsem svetu. To je bil tov. Tito. Že dva meseca je minilo, odkar smo se za vedno poslovili od njega, mi pa izpolnjujemo svojo obljubo in nadaljujemo njegovo nedokončano delo — sprejeli smo veliko in dragoceno dediščino!

»ČLOVEKA SMRT POŽARNE, ČLOVEŠTVA NE, NAPREJ Z NJIM, KAR JE STORIL ZANJE, ŽIVELO BO VSELEJ.«

D. S.

ne samo zaradi povečanja kapacitet, pač pa tudi zaradi bolj zanesljivega obratovanja. Da te investicije niso poceni, nam kaže naslednji podatek:

Za opremo 100 metrov rova s transporterjem in vso potrebno opremo je potrebnih 10 starih milijard. Največja škoda pa nastane, kadar se transporter pokvari tako, da izkop ni mogoč.

V inozemstvu so že v celoti prešli na dimenzije verig Ø 26 in Ø 30 mm. V zadnjem času je povpraševanje samo še na

Ø 30 mm. Tudi naši rudniki se preusmerjajo, vendar bo ta preusmeritev trajala nekaj let. REK Velenje, ki skrbi za velenjski rudnik, bo v letu 1982/83 potreboval 15 km verige Ø 30 v kvaliteti II. To pa pomeni, da se moramo kot edini proizvajalec teh verig pri nas dobro pripraviti ter nabaviti čimprej nov stroj za varjenje teh kvalitet do Ø 40 mm in indukcijsko peč za izboljšanje teh verig. Samo na ta način bomo zadovoljili potrebe rudnikov.

Franc Legat

Poslovni uspehi v juliju

V juniju je bil plan količinske proizvodnje dosežen 94,3 odst., kar je posledica manjše proizvodnje za eksterni trg v TOZD sidrne verige. Tudi proizvodnja za interni trg zaostaja za predvideno.

Zelo uspešna eksterna proizvodnja je bila dosežena v TOZD kovačnici, kar 120 odst. v primerjavi s planom. Tudi skupna proizvodnja je bila 23 odst. večja od predvidene. V prvem polletju je bila proizvodnja za eksterni trg 8 odst. večja, vrednost pa zaostaja 5 odst. za planom. Prodana količina je bila 168 ton, kar vrednostno pomeni 21 odst. več od planirane. Takšni uspehi bodo nedvomno vplivali na boljši poslovni rezultat prvega polletja. Sprejeli so tudi več konkretnih sklepov, s katerimi želijo izboljšati stanje, ki so ga izkazali pri trimesečnem obračunu.

TOZD vijakarna je težinski plan preseгла 10 odst., komadno pa 8 odst. Vrednost proizvodnje je kar 13 odst. preseгла plan. Tako se ugodni proizvodni rezultati iz preteklih mesecev nadaljujejo. Oskrba proizvodnje vijačnega blaga iz barvnih kovin z repromaterialom je bila problematična, zato niso sprejeli vseh naročil. Prodali so 301 tona izdelkov in s tem dosegli 35 odst. večjo prodajo. V prvem polletju je dosežena prodaja 14 odst. večja od planirane.

TOZD verigarne je proizvodnja 2 odst. več izdelkov kot je planirano. V letošnjih prvih

šestih mesecih je proizvodnja zelo konstantna, saj se giblje vsak mesec okrog 370 ton. Močno pa odstopa prodaja, ki je v juniju dosežena 53 odst. količinsko in 50 odst. vrednostno. Tu nastopa izrazito sezonski način snežnih verig, pa tudi časovno neenakomeren izvoz verig na vzhodno področje.

V TOZD sidrne verige planskih obveznosti v juniju niso izpolnili, tako v proizvodnji kot tudi v prodaji. Dosežena prodajna cena je bila večja od planirane. Proizvodnja za interni trg se je bolj približala predvideni kot pa blagovna proizvodnja. Težave v proizvodnji nastajajo zaradi pomanjkanja delovne sile, pa tudi kapacitete strojev niso najboljše izkoriščene. V prvem polletju je plan skupne vrednostne prodaje dosežen 94 odst. Še vedno zaostaja proizvodnja verig boljše kvalitete.

TOZD orodjarna je v juniju preseгла vrednostni plan proizvodnje 20 odst. in s tem nekoliko izboljšala poslovne rezultate preteklih mesecev. Tako je dosežena 5 odst. večja skupna proizvodnja od planirane. Tudi v TOZD vzdrževanje je vrednost opravljenih storitev 53 odst. nad planom, kar je posledica večjega števila zaključenih delovnih nalogov velikih popravil strojev.

TOZD TIO je plan proizvodnje presegl 8 odst., prodaje pa 20 odst., kar je največ v letošnjem letu. Od julija dalje pa je tako plan proizvodnje kot tudi plan prodaje večji zaradi preselitve v nove proizvodne prostore.

V juniju smo izvozili 210 ton izdelkov v vrednosti 232.915 dolarjev, kar je manj od plana. Tudi skupno dosežen izvoz je v prvem polletju vrednostno 51 odst. v primerjavi s planiranim. Še vedno pa je naša zunanjetrgovinska bilanca aktivna, saj smo uvozili le majhen del predvidene strojne opreme in pa repromaterial.

Število zaposlenih je 1.348, kar je enako kot v prvem polletju lanskega leta. V primerjavi s planom je to 98 odstotkov. Glede na možnosti zaposlovanja se to število do konca leta ne bo bistveno menjalo.

M. K.

Verige za rudarske transporterje

Vsem je dobro znana situacija na trgu kurilnih sredstev, tako trdih, tekočih in plinastih. Prav zaradi zapletov okoli nafte je vedno večje povpraševanje za trdimi gorivi, za raznimi premogi. Po vsem svetu se zato povečuje poraba trdih kurilnih sredstev; vsak išče izboljšave in želi povečati ponudbo teh goriv na trgu. Zato je s strani rudnikov tudi vedno večji pritisk na razno opremo za transport po jami. Med to opremo spadajo seveda tudi naši transporterji, ki se danes izdelujejo v teh dimenzijah: Ø 14, Ø 16 in Ø 18 mm in v dveh trdnostnih kvalitetah.

Verige in vezni členi, ki so v transporterju vgrajeni, seveda tečejo v različnih pogojih in sredinah. Pri delu pride do različnih okvar, kot so:

- lomi na verigah,
- deformacija s povečano delitvijo členov in
- razni odtiski in upogibi na členih.

Te napake pa lahko nastanejo zaradi slabih lastnosti jekla ali poškodb, ki so nastale pri proizvodnem procesu verige. Škodljivo vplivajo razne preobremenitve, nihajoče, sunkovite hitrosti na pogonskih napravah in slabo vzdrževanje. Posebno poglavje je obraba ali

prezgodnja okvara, ki nastane zaradi geološke sredine, v kateri transporter dela ali katero prevaža.

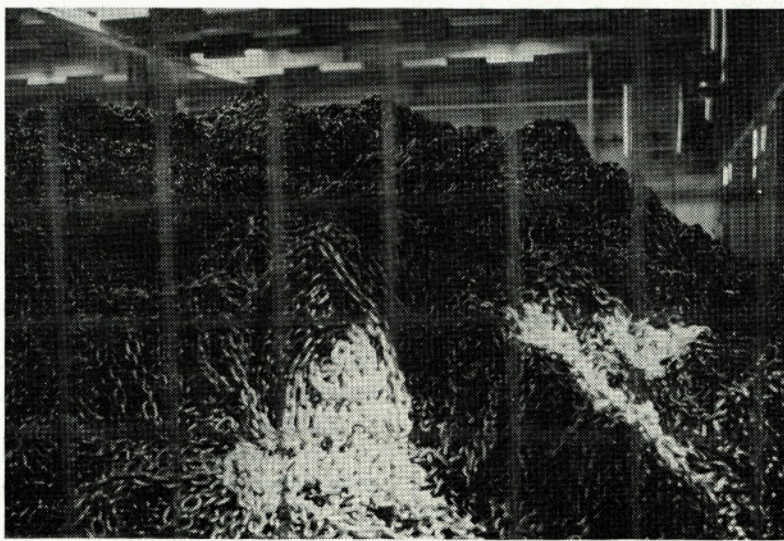
Tu moramo za primerjavo omeniti zaščitne verige, ki imajo zelo različne življenjske dobe. Med bazaltom, diabazom in kvarčevim škrljem ali apneno peščenim kamnom je razmerje 3:1, kar pomeni, da je zdržljivost na bazaltu trikrat večja. Seveda moramo pri rudnikih upoštevati dodatno še druge vplive, ki so konstantni. Pri samih premogih ta vpliv ni tako močan.

Bolj važna pa je obraba verige med obratovanjem. Po normi DIN 22252 je toleranca za delitev $\pm 0,5$ mm, to pomeni $2 \pm 0,5 = 1$ mm. Pri obremenitvi računamo še z 1,4 mm velikim podaljškom, ki je dovoljen. Poleg tega računamo še na 2 mm podaljšanje v obratovanju, kar pomeni, da je treba ta skupni podaljšek in toleranco upoštevati pri delitvi transportnega verižnega kolesa. Če tega ne upoštevamo, se transporter zatika in je potrebno menjati kolo.

Eden največjih problemov pri obrabi verig je korozija. V posameznih rudnikih so pogoji tako težki, da že po nekaj ted-

nih lahko računamo na 1 mm globoko korozijo. Prav ta zamenja nastajanje raznih risov in razpok, ki nato vodijo do prezgodnjega loma. Praksa kaže, da veriga, ki je vroče pocinkana, prvih 6 mesecev ne kaže nobene korozije, čeprav je cinkana prevleka zaradi obrabe že izginila. Del cinka torej difundira v površino člena in ga štiti pred premočno oksidacijo.

Prav zaradi teh težav se rudniki v novih investicijah odločajo za močnejše transporterje,

V novem skladišču Verigarne

Le teamsko delo daje boljše rezultate

Poleg raznih zunanjih dejavnikov, ki vplivajo na uspešno poslovanje DO, ima sama tehnologija pri izdelavi izdelkov izredno pomembno vlogo. Vse prevečkrat pavšaliziramo na vseh nivojih o nizki stopnji tehnologije, o neuspešnih rešitvah in s tem zamegljujemo dejanske rezultate postopnega napredka tudi na tem področju. Ta področja ocenjujemo vedno samo enostransko, samo slabe strani; izboljšave, dobre tehnološke rešitve pa imamo za nekaj normalnega. Pri tako raznovrstnem proizvodnem programu, kakršnega imamo, je raznih idej o različnih izboljšavah veliko, toda žal največkrat ostane le pri idejah. In kje so vzroki, da je teh idej zelo malo realiziranih, oziroma, je pot od ideje do realizacije predloga tako dolga. Vsaka ideja o določeni izboljšavi običajno posega tudi v druga strokovna področja, ki pa jih predlagatelj normalno ne obvlada. Prav tu se pričnejo prvi zastoji. Če poleg tega popusti še samoiniciativnost posameznika, je predlog še vnaprej obsojen na arhiviranje. Pot predloga ni koordinirana med posameznimi strokovnimi službami oziroma izvajalci. Da pa ne bi bila samo gola pavšalna ocena, bi z ilustracijo nekaj primerov navedel, kakšna je bila njihova pot do realizacije.

Poseben problem v TOZD kovačnica je bila operacija reduciranja pri izdelavi natezних matic. Od ideje, same sistemske rešitve, konstrukcijske oblike

orodja in izdelave ni minilo pol leta, ko so bili rezultati že znani. Ustavilo se je pri avtomatizaciji strege — avtomatskem saržiranju. Kljub nakazanim rešitvam do te realizacije ni prišlo, ni bilo posluha za to. Žal pa je le veliko naročilo izdelave natezних matic prispevalo, da se je ta avtomatizacija dokončno le realizirala. Vprašanje pa je, če tega naročila ne bi bilo. Pri tej realizaciji je bila dobra koordinacija le med tehnologi, konstruktorji in TOZD orodjarno, prekinjena vez pa je bila s projektivo.

Se bolj značilen primer izredno počasne realizacije je izdelava veznih členov za transporterje za rudnike. Obdobje dobrih petih let je minilo od predloga do realizacije. Rezultat, ki je znan, je trikratna porenitev teh izdelkov ter boljša kvaliteta. Osvojeni izdelki so v osnovnem programu TOZD kovačnice in jih izdelujemo v velikih serijah. Prihranki, ki bodo v nekaj novih milijonih dinarjev letno, so zanesljivo eni izmed težkih notranjih rezerv za uspešno poslovanje tozda. Prav zaradi izrednih finančnih učinkov se postavlja vprašanje: »Zakaj je bilo za razvojno pot potrebno toliko časa?« Normalni čas bi bil približno eno leto. Ta velika odstopanja so rezultat nekoordiniranega dela, različnih ocen posameznikov, reševanje je potekalo individualno. Primer nam jasno kaže, da realizacija predlogov ni samo stvar posameznikov, da predlogi zahtevajo tudi strokovno po-

moč iz drugih področij. Le s koncentracijo znanja vseh in z istim ciljem bi te realizacije časovno mnogo bolj skrajšali. To pa je teamsko delo. Prav tu ocenjujem, da je še mnogo premalo narejenega, pa ne samo na področju realizacije izboljšav, ampak tudi pri osvajanju novih izdelkov, tako bi se s teamskim delom izognili mnogoterim težavam in s tem tudi zmanjševanju stroškov pri izdelavi izdelkov.

Tudi nov način izdelave mostičkov, za katere so bili narejeni preizkusi že pred dobrimi tremi leti, so bili rezultati glede kvalitete in lastne cene zelo ugodni, le-ti sedaj mirujejo in so arhivirani. Vprašanje se postavlja, zakaj. Tu so zmanjšani izdelavni stroški, manj porabljenega orodja, ni tehnološkega odpadka, odpravi se varjenje mostičkov itd. Če bi vsi odgovorni za realizacijo tega predloga teamsko pristopili k obdelavi tega predloga, bi bil predlog lahko že zdavnaj realiziran.

Ti primeri zanesljivo niso osamljeni, saj je veliko predlogov tudi iz drugih področij, ki so imeli enake ali podobne poti. To so te notranje rezerve, katerih izkoristek je odvisen samo od nas. Le z organiziranim teamskim delom je možno skrajšati tudi zelo dolge poti razvoja od ideje do realizacije predlogov. S tem bi precej zmanjšali naše stroške poslovanja, saj so časi, ki so pred nami, vse prej kot rožnati.

Jože Harinski

še vsak dan 10 kilometrov. Pozimi smo pešačili vsi ali pa se mučili s kolesi po nepluženih poteh do vasi. To se danes sliši skoraj neverjetno, pa je bilo vendarle res.

Transport v tovarni se je tisti čas odvijal samo z ročnimi vozički — rodli in vagončki. Vsa tovarna je bila preprežena z ozkimi tračnicami in kretnicami na vogalih, po njih smo porivali vagončke natovorjene z materialom.

Naslednja velikanska sprememba je opazna na področju odnosov in odločanja. V tistem času je veljala le beseda direktorja in drugih vodilnih. Delavski svet in upravni odbor nista še imela tiste veljave kot jo imajo samoupravni organi danes. Delavci dostikrat niso upali povedati svojega mnenja, četudi bi bila pripomba umestna in pametna. Potem so se ti odnosi hitro razvijali. Danes mislim, da grede nekateri s svojim načinom udejstvovanja v samoupravnih organih celo v nepravo smer, saj pozabljajo, da mora biti član samoupravnega organa obveščen, razgledan in konstruktiven, pozabljajo, da je vse to dolžnost posameznika, ne pa, da se razvija miselnost, da je za vse to odgovoren nekdo tretji. Tudi za tisto, kar kdo ne zna in se niti naučiti ne poiskuje. Torej bo v naslednji fazi treba razvijati večjo odgovornost, medsebojno spoštovanje in medčloveške odnose. Sprememb torej ne manjka. Napovedujejo se tudi v prihodnje in prepričan sem, da življenje v tovarni ne bo postalo dolgočasno.

V fazi uvajanja novih meril za delitev OD nastajajo številni problemi. Ker je bilo to vaše področje dela, ne bo odveč, če nam kaj poveste o tem.

Kakšni nasvet bi dali za naše prihodnje delo na področju delitve OD?

O delitvi po delu in rezultatih dela sem v zadnjih letih napisal in povedal ogromno. Mislim, da bi bilo vse to potrebno dopolniti le še z nekaterimi ugotovitvami. Smo namreč na koncu nekega obdobja in pričenjamo z novim. Na področju normativne ureditve smo proces uspešno zaključili in tako imamo s samoupravnimi akti urejeno celotno področje razporejanja in delitve. V naslednjem obdobju pa se začne bitka za uresničitev tega, kar smo zapisali v aktih. Izredno sem zadovoljen, da smo pri normativni urejenosti uspeli doseči kvaliteto, ki posega v sam republiški vrh, čeprav ne trdim, da zato v samoupravnih aktih ni potrebno ničesar dopolnjevati. Nasprotno, ko se bodo posamezna določila v praksi uporabljala, bo postalo jasno, kaj je treba dopolniti, da bo uporabnejše in bo bolj ustrezalo konkretni praksi. Po drugi strani pa se moramo zavedati, da taka normativna urejenost predstavlja velik razkorak med sedanjo prakso in da so težave pri prehodu in uvajanju ogromne. Predvsem zato, ker se tu lomi stara miselnost in prihaja do odpora vplivnih posameznikov, ki z dosedanjo miselnostjo in položajem nočejo in ne morejo prekiniti, saj je z novim sistemom ogrožen tudi njihov vpliv. Razne polovičarske rešitve, ki jih nekateri ponujajo kot delno

uveljavitve sistema, pomenijo razvrednotenje sistema in dosežajo ravno nasprotno rezultate, kot bi jih morali. To se je pokazalo že pri prvem obračunu, ko so bili posamezni delavci vezani na neustrezne stimulacije in je prišlo do neupravičenih razlik v osebnih dohodkih posameznikov. Take pojave bi jaz imenoval zlorabo sistema. Do njih prihaja zaradi neznanja, pa tudi namerno. S temi problemi se bo moral poleg strokovnih služb spoprijeti predvsem sindikat in člani ZK. To bi bil že del nasveta za prihodnje. Drugi del pa bi bil v tem, da se je kljub težavnosti področja delitve po delu potrebno opredeliti, da je delitev po delu tista čarobna palica, s katero si bomo pričarali večjo produktivnost in zainteresiranost za boljše delo. Pri uvajanju meril je potrebno imeti dosti razumevanja, potrpljenja in znanja, doseženo mora biti sodelovanje vseh, slabe rešitve je potrebno hitro nadomeščati z novimi, pri uvajanju ne sme biti razlik med proizvodnimi in neproizvodnimi delavci in upoštevati je treba, da se tudi neproizvodno ponavljajoče delo lahko normira. Predvsem pa je potrebna skrajna doslednost.

Kaj menite o razvoju DO Veriga v prihodnjem srednjeročnem obdobju?

Mislim, da naslednje srednjeročno obdobje pomeni preokretnico v razvoju Verige. Vse poslovne odločitve za naprej bi morale temeljiti na večjem upoštevanju razvojno-raziskovalnega dela. Pri tem bi morali do skrajno možne meje angažirati službo za raziskavo tržišča, kadrovske in razvojno službo, ki naj bi v sodelovanju z zunanjimi znanstvenimi institucijami pripravili potrebne razvojne programe za posamezne TOZD. Mislim, da je na tem področju za to srednjeročno obdobje že mnogo zamujenega in da srednjeročni plani temelje na preveč neznanstvenih in nenačasnih predpostavkah.

V naslednjem obdobju bi morali dati tudi poudarek znanstveni organizaciji dela in računalniški obdelavi podatkov, kar bi imelo za posledico zmanjševanje administracije na račun visoko strokovnega kadra, tako da se zaposlenost v skupnih službah ne bi smela povečevati. V proizvodnji bi morali vključevati najnovejšo tehnološko dosežke v svetu, sicer bo naša konkurenčna sposobnost padala. Pri prehodu na izdelke z več vložene delo bi morali preiti od besed k večjim dejanjem.

Teško je v tako skopo odmerjenem prostoru govoriti o razvoju delovne organizacije kot celote, mislim pa, da sem naštel nekaj bistvenih elementov. Uresničitev takega koncepta bo možna le s sposobnim in enotnim vodstvom, tu pa so še vse možnosti odprte.

Opravljali ste različna dela v Verigi. Katero področje vas je najbolj zanimalo? Vseeno pa nam zaupajte, zakaj odhajate in kakšno bo vaše delo v prihodnje?

Res sem opravljal različna dela, vendar pa bi lahko trdil, da sem se ukvarjal največ z

(Nadaljevanje na 4. strani)

Vprašali smo ...

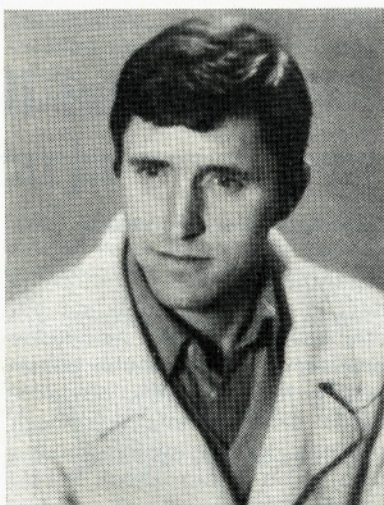
Tov. Silič Vladimir, ing. organizacije, ki je opravljal delovne naloge s področja delitve OD in izobraževanja v kadrovske službi, odhaja na novo delovno dolžnost. Pred njegovim odhodom smo mu zastavili nekaj vprašanj:

Kdaj ste začeli delati v Verigi in kakšna dela ste opravljali?

V Verigi sem začel delati pred 26 leti natančno na isti dan kot jo bom zapustil. Več kot četrt stoletja je to in v tako dolgem obdobju res ni težko razumeti, da človek ne opravlja stalno enega in istega dela.

Tako je bilo tudi v mano. Najprej sem se v orodjarno izučil za poklic orodjarja. Še v času, ko sem bil vajenec, sem po takratnem sistemu izobraževanja delal različna opravila. Poleg orodjarskih del sem opravljal tudi strojno ključavničarska, rezkal sem, stružil, skobljal in vrtal. Tako sem že v tem času poleg obrata orodjarne in vzdrževanja, ki takrat še nista bila ločena, spoznal in delal tudi v obratih vijakarni, verigarji in kovačnici.

Po odsluženju vojaškega roka sem se vpisal na strojno teh-

nično šolo in potem delal kot terminar v kovačnici in kot kalicar v orodjarni. Od tu sem šel v TOZD sidrne verige, ki je bil takrat še obrat težkih verig. Tam sem opravljal delo delovodje v žicovleku, v lužarni in v žarilnici sidrnih verig, ki je bila šele na novo postavljena. V tem času sem že študiral na VŠOD, zato sem bil premeščen v EOS, kjer sem delal na uvajanju računalniške obdelave podatkov. Ko je bilo materialno poslovanje na računalniku uvedeno, sem zapustil EOS in pričel v kadrovske službi delati na

področju delitve OD in izobraževanja. Od začetka do danes sem tako praktično prekriziral tovarno podolgem in počez.

Čas, ki ste ga preživeli v Verigi, je bil precej dolg. V tem času so nastale marsikateri spremembe. Povejte nam kaj o tem!

Sprememb v tem času je bilo ogromno in bi o tem lahko napisal celo knjigo. Na tem mestu bi bilo prostor kvečjemu za nekaj od njih, ki se mi zdijo pomembnejše ali pa tudi samo zanimive. Omenil bi predvsem zunanji izgled tovarne, ki se ne da niti primerjati s preteklim. Velike in manjše investicije so predvsem na zunaj močno razširile tovarniški prostor. Izgled zgradb se je spremenil, barake so izginile, poti so asfaltirane in tovarna je postala res mnogo lepša kot nekdanj.

Ena od ogromnih sprememb se kaže na področju transporta, tako v tovarni kot zunaj. Ko sem pričel delati v Verigi, ni bilo pred tovarno niti enega avtomobila razen službenega avtomobila direktorja. Tako je bilo še dolgo časa. Glavni parkirni prostor je bil kolesarnica. Vsi okoličani smo se vozili s kolesi, mnogi tudi deset kilometrov daleč. Še se spominjam delavcev, ki so hodili peš do pet kilometrov v eno smer. Torej so poleg težkega dela prepešačili

Politična šola ZKJ Josip Broz Tito Kumrovec

Da je Komunistična partija avantgarda delavskega razreda, je zapisal Marx v Komunističnem manifestu. To partijo sestavljajo njeni člani, ki morajo, če hočejo biti avantgarda delavskega razreda, imeti določene moralnopolitične kvalitete, kar v sedanjem času pogosto pozabljamo, oziroma smo premalo kritični do tega. Marx je tudi rekel, da mora biti partija, če hoče, da je uspešna, masovna, dobro organizirana in oborožena z znanjem. Mnenja sem, da smo prva dva elementa več ali manj dosegli, da pa manjka članstvu znanja.

Avantgardnost so člani partije v Marxovem času in še dolgo kasneje pridobivali s prakso in samostojnim študijem.

Po zmagi oktobrske revolucije in ustanovitvi III. internacionale pa so mnogi člani KP z vsega sveta oblikovali šole, tečaje in sekcije komunistične internacionale v Sovjetski zvezi. Tako je bilo v teh šolah tudi veliko članov KPJ, med njimi Đuro Đaković, Tito, Kardelj in mnogi drugi.

Tito je še pred prihodom na čelo KPJ poudarjal pomembnost idejnopolitičnega usposabljanja članov partije, še posebno njenega vodstva.

Pred drugo svetovno vojno, leta 1940, je bila v Dubrovi pri Zagrebu po peti vsedrjavni konferenci ustanovljena partijska politična šola za ožje vodstvo KPJ. Med NOB je bilo več tečajev za partijske aktiviste po celi Jugoslaviji, med drugimi tudi partijska šola v Cerknem.

V povojnem razvoju ZKJ je bila najpomembnejša politična šola »Đuro Đaković«. Po prenehanju te šole so bili organizirani razni občinski tečaji, republiški 6-mesečni tečaji in podobno. Po dogodkih na Hrvaškem, po 21. seji CK ZKJ in pismu tovariša Tita članom ZKJ, se je močneje izrazila potreba po organiziranem idejnopolitičnem usposabljanju. Tako so bile najprej organizirane enoletne politične šole v republikah in pokrajinah.

V letu 1975 je bila ponovno organizirana najvišja politična šola pri CK ZKJ v Kumrovcu, z imenom JOSIP BROZ TITO. Šola je organizirana in deluje v domu borcev in mladine v Kumrovcu.

V letu 1979/80 je šolo obiskovala že peta generacija, ki

je štela 100 slušateljev iz vseh republik in pokrajin ter skupina slušateljev iz JLA in organov federacije. Ker smo bili slušatelji od Makedonije do Radovljice, je spoznavanje med nami trajalo celo leto.

Kumrovca in doma, kjer je bila šola, ne bi predstavljal, saj ste bili večina že v Titovem rojstnem kraju.

Učni program je bil zelo zgoščen, tako da smo večkrat predelali dve temi dnevno. Sama oblika izvajanja programa je bila nekoliko drugačna kot doslej. Izognili smo se klasičnih predavanj izza katedra. Predavanja so bila v obliki obrazložitev kratkih tez, ki so bile napisane na 2—4 straneh. Nato smo dobili ustrezno literaturo, branje in učenje je bilo po sobah, ker je bilo skupnih manjših prostorov samo šest. Pogoji za samostojno učenje v sobi, kjer smo bili 2—4 slušatelji, niso bili najboljši. Po zaključenem samostojnem branju smo imeli delo po skupinah, ki so šttele od 8—10 članov. Na teh skupinah je sodeloval tudi mentor, ki je pomagal pri grupnem delu. V teh grupah je vsak sodeloval po svojem znanju in sposobnostih, saj je bil kadrovski sestav dokaj različen, od zaključene osemletke do fakultetne izobrazbe. Če kdo v grupi ni sodeloval, smo si med seboj pomagali in tudi opozorili na neresnost, če je do tega prišlo. Prav tako smo grupno opravili tudi izpit, na katerem so prisostvovali profesorji, ki so določene teme predavali. Tisti, ki se je izpitu izognil prvič, ga je moral opraviti drugič, in sicer pred posebno komisijo.

Predavali in na grupnem delu so sodelovali univerzitetni profesorji in priznani družbenopolitični delavci. Zaradi preza-poslenosti le-teh je bila večkrat potrebna korektura delovnega časa. Večkrat smo bili dopoldne prosti, popoldne pa je potekal program tudi pozno v noč. Grupe so bile sestavljene tako, da je bil vsak iz druge republike, pokrajine, iz JLA ali federacije. Tako smo spoznavali probleme, ki so značilni za različne kraje in delovne organizacije širom po Jugoslaviji, zato smo zaradi različnega pristopa reševanja problemov prišli tudi v navzkrižja.

Pri izvajanju programa moram povedati tudi nekaj kritič-

nih besed. Ker je bil program za določena tematska področja preobširen, da nisi mogel dojeti vseh stvari, smo ga poskusili skrajšati ali spremeniti. Bili smo organizirani v aktiv ZK, vendar tudi preko aktiva nismo mogli določene stvari v programu in celotni organizaciji šole spremeniti, saj je CK ZKJ program sprejel pred začetkom leta in se ga ni dalo spremeniti. Šele ob koncu šolskega leta smo prispevali svoje pripombe, ki se bodo ali pa tudi ne upoštevale za šesto generacijo.

Moram povedati, da smo na aktivu ZK večkrat imeli ostre razprave o disciplini, o mentorjih, profesorjih. Pri reševanju problemov v naši neposredni šolski praksi smo prenekaterokrat padli na izpitu. Bili smo tudi samoupravno organizirani. Imeli smo izvoljeno predsedstvo

zbora slušateljev, ki je imelo svoje komisije: kulturno, športno, komisijo za informacije in komisijo za standard. Najaktivnejši sta bili komisiji za informiranost in kulturo. Komisija za informiranost je izdajala informator in zidni časopis, kulturna komisija je organizirala več proslav na dan kulturnih praznikov republik in pokrajin. Slovenci smo skupaj s komisijo organizirali proslavo na naš kulturni praznik 8. februar. Naša skupina je sodelovala tudi s krajevno skupnostjo Bistrica ob Sotli in bizeljskimi in kozjanskimi brigadirji. Na športnem področju smo bili najaktivnejši v nogometu, kjer so bili najboljši Makedonci.

Kar zadeva bolj osebno življenje, smo živeli in delali tudi bolj v skupinah. Vseh 100 slušateljev je bilo skupaj samo na

obisku Titove grobnice na Dedinju in nekaj ekskurzijah v Hrvatskem Zagorju in Postojni. Ob prostih sobotah in nedeljah smo Kumrovec z okolico spoznavali bolj grupno.

S svojima kolegoma v sobi, eden je bil iz Hrvaške, drugi iz Črne gore, smo se zelo dobro razumeli, tudi z vsemi ostalimi so bili odnosi prav prijateljski. Črnogorci in Slovenci smo se domenili za sodelovanje tako, da se bomo enkrat dobili pri njih, drugič pri nas.

Taka in podobna spoznavanja in prijateljstvo smo razen v sobi, sklepali včasih tudi ob dobri zagorski kapljici.

Bilo je mnogo lepih, seveda tudi težkih in žalostnih trenutkov v življenju pete generacije, tako je potekla prenekatera solza ob slovesu.

B. T.

Občni zbor kulturno-prosvetnega društva

KPD SŽ Veriga Lesce je v juniju imelo svoj četrti redni občni zbor. To pomeni, da letos stopa v osmo leto svojega uspešnega delovanja. Kot je znano, je bilo društvo ustanovljeno leta 1972 ob 50-letnici To-varne verig. Iz podanih poročil je razvidna pestra aktivnost folklorne skupine in pevskega zbora.

Takoj na začetku naj navedem le število sej upravnega odbora in ostalih sestankov, ki so bili nujno potrebni za normalno delo in obstoj KPD SŽ Veriga Lesce. V teh osmih letih se je upravni odbor sestel na 66 rednih sejah, na 5 izrednih sejah, na 4 letnih konferencah, na 2 izrednih konferencah, na 9 razširjenih sejah skupaj s folklorno skupino, imel 3 razširjene seje skupaj s folklorno skupino in pevskim zborom ter imel dva izredna občna zbora.

Na začetku delovanja KPD je delovala le folklorna skupina in dramska sekcija, to so v večini sestavljali mladinci in mladinke naše delovne organizacije. Ker pa je društvo te mladince prerastlo, novi pa se niso vključevali, je to še en dokaz vedno slabše mladinske aktivnosti. Tako je v tem trenutku članstvo sestavljeno iz vseh krajev naše občine in tudi jese-niške, malo pa je članov naše DO. Večina je takšnih, od katerih so starši pri nas zaposleni, kar je res vredno pohvale.

Ker je dramska sekcija po enem letu aktivnosti prenehala delovati zaradi kadrovske težave, je nekaj časa delovala samo folklorna skupina. V letu 1977 se je društvu priključila še folklorna skupina osnovne šole iz Lesc kot mladinska skupina, v letu 1978 pa še mešani pevski zbor KPD Svoboda iz Lesc. Tako je postalo naše društvo tudi številčno močno. Starejša folklorna skupina šteje 22 plesalcev. Od ustanovitve do občnega zbora je imela 330 vaj in 322 javnih nastopov, mladinska skupina pa nekaj čez 100 vaj in nekaj deset nastopov ob raznih proslavah in praznikih. Pevska sekcija oz. mešani pevski zbor je v vseh petih letih

svojega delovanja imel 240 vaj in 42 javnih nastopov, šteje pa 28 pevcev in pevka. Tudi ta sekcija je v večini nastopala na proslavah in obletnicah. Zbor je izvedel dva samostojna celovečerna nastopa in tri samostojne koncerte skupaj s folklorno skupino, in to v Lescah, Ribnem in Slavonskem Brodu. Starejša folklorna skupina je poleg turističnih nastopov širom po Gorenjski na proslavah in jubilejih nastopala še na srečanjih in festivalih v Prekmurju, trikrat v Avstriji, dvakrat na Madžarskem, dvakrat na Hrvaškem, trikrat v Srbiji, in sicer v pobrateni občini Brus, leta 1977 v Beogradu ob zaključni prireditvi meseca mladosti in na 7. srečanju delavcev kulturnih ustvarjalcev Jugoslavije v Kosovski Mitrovici, dvakrat na mladinskem festivalu v Velenju in dvakrat na srečanju folklornih skupin Gorenjske. Samo društvo je samostojno organiziralo tri srečanja folklornih skupin, tako smo se udeležili dveh srečanj folklornih sku-

pin SOZD SŽ, pobudniki srečanja smo bili prav mi.

Še bi lahko našteval bolj in manj pomembne nastope, vendar so za nas vsi nastopi zelo pomembni, saj od pomoči DO in širše družbene skupnosti sploh ne bi mogli životariti, kaj šele živeti.

KPD SŽ Veriga je vključena v Zvezo kulturnih organizacij Radovljica, folklorna skupina je vključena v folklorno skupnost Slovenije.

Na tem občnem zboru smo razrešili tudi dosedanje organe društva, sprejeli program dela in izvolili 11-članski upravni odbor KPD SŽ Veriga, nadzorni odbor in komisijo za družbeno samozaščito. Obenem smo v razpravi ocenili tudi delo društva v zadnji dveletni mandatni dobi. Na tem občnem zboru je bila udeležba vabljenih gostov iz DO zelo slaba, udeležila pa se je štiričlanska delegacija RKUD »Đuro Đaković« iz Slavonskega Broda, s katerim ima naše društvo že dve leti tesne stike.

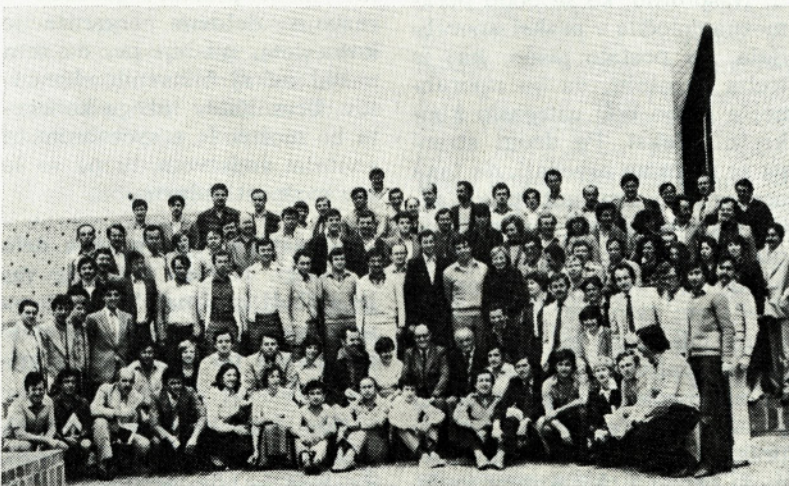
Jože Hozjan

(Nadaljevanje s 3. strani)

organizacijo dela. Organizacija dela in tehnologija dela sta bili dve področji, ki sta me vedno privlačevali, vendar obe pomenita le določen vidik obvladovanja dela oziroma delovnega procesa, ki po svojem bistvu torej sploh nista različni. Pri tovrstnem delu gre torej za iskanje rešitev, ki bi po najustrenejši poti pripeljale do zaželjenega cilja, to pa pomeni kreativno ustvarjalno delo z neomejenimi možnostmi snovanja, ko ti vsaka rešitev problema že pomeni iztočnico za nova iskanja in snovanja. Tako delo pa ni omejeno ne na čas ne na prostor in pogosto se dogaja, da se ti rešitve problema utrnejo v trenutku, ko si kdove kje izven tovarne in pogosto se dogaja, da na svojem delovnem mestu v rednem delovnem času ni nobenega rezultata. Res pa je, da je tako delo zelo naporno, posebno velja to za področ-

je delitve osebnih dohodkov, ki je obremenjeno še s čisto specifičnimi problemi, kot je na primer usklajevanje strokovnih rešitev z interesi posameznikov in obojega s splošnimi interesi kolektiva in družbe v celoti.

Torej me je in me še vedno privlačil ustvarjalno organizacijsko delo. V Verigi za tako delo obstoje številne možnosti. Zato tudi mislim, da Verige ne zapuščam za vedno in se mislim še vrniti, če bodo obstajale obojestranske možnosti. Tudi niso vzrok odhoda kakršnakoli nesoglasja ali črnogledost glede perspektive Verige. Nasprotno, mislim, da sem v tem času izredno dobro sodeloval s svojimi sodelavci in vodstvom in da je odhod le posledica hudih obremenitev, ki jih zahteva sedanje delo in pa potreba po spremembi okolja. Kar pa zadeva prihodnje delo, še naprej ostaja poglobljena organizacija delovnega procesa, vendar tokrat na drugačnem področju in nivoju.

Predsednik ZSJ Mika Špiljak med slušatelji politične šole ZKJ v Kumrovcu

Inovacije v Verigi

V drugem trimesečju letošnjega leta je služba za inovacije sprejela 6 racionalizacijskih predlogov, in to:

1. Predlog št. 8/80. Knaflič Franc iz TOZD verigarna s predlogom: Izboljšava na lovilcih pri upogibalnih strojih 24—25 in 26.

2. Predlog št. 9/80. Benedičič Stane in Košir Rudi iz TOZD vzdrževanje s predlogom, Rekonstrukcija reduktorja za varilni stroj KES-60.

3. Predlog št. 10/80. Bizjak Marjan in trije predlagatelji iz DSSS s predlogom: Predelava in izboljšava SA GF 2 20—13, 14, 15 in 16.

4. Predlog št. 11/80. Bizjak Marjan in šest predlagateljev iz DSSS s predlogom: Polavtomatsko vrtnanje klinov IMT.

5. Predlog št. 12/80. Kavčič Anton iz TOZD orodjarna s predlogom: Delovna miza za ročno obdelavo utopov.

6. Predlog št. 13/80. Pfajfar Jože iz TOZD verigarna s predlogom: Nov način sestavljanja obeh tipov zaščitnih verig Maraton.

V omenjenem obdobju je imela strokovna komisija dve seji, na prvi so bili obdelani naslednji predlogi:

1. Predlog št. 17/78, inž. Hanžič Franc iz TOZD kovačnice s predlogom za nov način izdelovanja locnjev. Za ta predlog je komisija naredila predlog, da pripadajo predlagatelju tri posebna nadomestila na osnovi izračunanega prihranka v obdobju treh let koriščenja predloga.

2. Predlog št. 6/80, Tomažič Marjan iz TOZD kovačnice s predlogom izboljšane orodja za krivljenje locnjev za žične sponse. Za ta predlog je komisija sestavila predlog, da z ozirom na ustvarjeni prihranek in na bolj varno delo pripada predlagatelju enkratno posebno nadomestilo.

3. Predlog št. 11/80, Bizjak Marjan in še sedem predlagateljev iz DSSS s predlogom za

polavtomatsko vrtnanje klinov za IMT. Za omenjeni predlog moramo počakati na dokončno mnenje vodstva TOZD, ker je do sedaj bilo z omenjenim orodjem izdelanih premalo klinov, da bi lahko ocenili predlog.

4. Predlog št. 10/79, Arh Franc iz TOZD TIO s predlogom za vrtnanje in priravnavanje ohišja razvodnika PRAS-4, 6 in 10. Za ta predlog je komisija naredila predlog za izplačilo tretjega posebnega nadomestila za predlog. S tem izplačilom bi prenehale pravice predlagatelja do posebnega nadomestila.

5. Predlog št. 9/79, Zajc Jože iz TOZD TIO s predlogom novega priključka za pretočne cevi hidravličnih in pnevmatskih medijev. Za ta predlog je komisija sprejela naslednje sklepe:

5. 1. Potrebno je izdelek pripraviti tako, da se bo lahko industrijsko izdeloval in da bo čimprej uporaben.

5. 2. Ugotoviti je potrebno, kdo je v stanju izdelati orodje za omenjeni izdelek.

5. 3. Ker je predmet predloga zaščiteno kot model pri Zveznem zavodu za patente s številko M 179/80, je potrebno, da delovna organizacija (TOZD TIO) sklene pogodbo z avtorjem predloga, sklep bo izvršil splošni sektor.

6. Predlog št. 2/78, Repe Drago in Zupan Ivo iz DSSS s predlogom stiskalnika od $\varnothing$ 1,6 do $\varnothing$ 11 v verigarni. Za ta predlog je bil sprejet sklep, da mora do 30. 6. 1980 vodstvo TOZD verigarna dati svoje dokončno mnenje na predlog za obračun predloga, ki ga izdela EOS. Na osnovi tega mnenja bo tudi izdelan dokončni predlog. Pri tem predlogu pripominjam, da njegovo obravnavanje teče že tretje leto!

7. Predlog št. 8/80, Knaflič Franc iz TOZD verigarne s predlogom izboljšave lovilcev pri upogibalnih strojih 24—25 in

26. Za ta predlog je komisija sprejela predlog, da predlagatelju na osnovi ugotovljenega stanja (avtorstvo in koristnost) pripada enkratno posebno nadomestilo za predlog.

Na drugi seji strokovne komisije je bila obravnavana priporočila tov. Mešiček Bogdana na avtorstvo v zvezi s predlogom št. 11/80 od tov. Bizjaka M. in še 6 predlagateljev, ki je opisan v začetku tega sestavka. Komisija je ugotovila, da je pred leti vložen predlog tov. Mešička B. št. 15/76 z naslovom »Vrtalna priprava za vrtnanje klinov« pravi nosilec obeh predlogov. V zvezi s tem je sprejet sklep, da je tov. Mešiček Bogdan s svojim predlogom nosilec ideje, da so pa ostali predlagatelji iz predloga št. 11/80 soavtorji pri predlogu št. 15/76. S tem gre predlog št. 11/80 v arhiv. Oba nosilca predlogov sta se strinjala s sprejetimi sklepi.

Komisije za delovna razmerja po TOZD so dokončno sklepe o predlogih, kakor sledi:

1. TOZD KOVAČNIČA

1.1. Predlog št. 23/75, Horvat Martin in Šmid Janez iz TOZD kovačnice s predlogom novega načina rezanja prečk za rudarske transporterje. Za omenjeni predlog je sprejela sklep o izplačilu tretjega in zadnjega posebnega nadomestila, katerega si delita predlagatelja v razmerju 60:40, tako prejme Hor-

vat Martin 4.156,90 din in Šmid Janez 2.771,30 din.

1.2. Predlog 39/75, Horvat Martin iz TOZD kovačnica s predlogom racionalnejšega načina rezanja cevi za natezne matice na torni žagi. Za ta predlog je komisija sprejela sklep o izplačilu tretjega posebnega nadomestila (zadnji) v višini 300 din.

2. TOZD SIDRNE VERIGE

2.1. Predlog št. 20/79, Nežmah Anton iz TOZD vzdrževanje s predlogom regulacije tesnitve zakladalnih vrat pri Ipsen peči. Za ta predlog je komisija sprejela sklep o izplačilu enkratnega posebnega nadomestila v višini 30.000,00 din.

2.2. Predlog št. 21/79, Štalc Jože iz TOZD sidrne verige s predlogom namestitve toplotne zaščitne plošče pri vertikalni pretočni peči SDG 500. Za ta predlog je komisija sprejela sklep o izplačilu enkratnega posebnega nadomestila v višini 1.000,00 din.

2.3. Predlog št. 4/80, Panker Franc iz TOZD sidrne verige s predlogom dograditve pri vakuumsko žarilnih pečeh Herdieckerhoff. Za predlog je komisija sprejela sklep o enkratnem posebnem nadomestilu, ki se bo izplačal, ko se bo pričelo z dograditvijo.

3. TOZD ORODJARNA
Predlog št. 5/80, Jelenc Stane iz TOZD vzdrževanja s pred-

logom predelave brusilnih strojev v brusilnici orodjarne. Komisija je v zvezi s predlogom sprejela sklep o enkratnem posebnem nadomestilu v višini 4.000,00 din.

Na kraju bi vas rad še obvestil o razpisu natečaja Občinske raziskovalne skupnosti za dosežke na področju inovatorstva v letu 1979. Iz naše delovne organizacije sem poslal 4 kvalitetne predloge, ki se bodo potegovali za občinsko nagrado in priznanje. Ti predlogi so:

1. TOZD vzdrževanje. Predlog št. 20/79, Nežmah Anton. Predlog predelave regulacije tesnitve zakladalnih vrat pri Ipsen peči v TOZD sidrne verige.

2. DSSS. Predlog št. 9/76, Kralj Janko. Predlog izdelave klina IMT 9-11X44 v hladnem postopku (TOZD vijakarna).

3. TOZD kovačnica. Predlog št. 9/78, Tramte Anton TOZD kovačnica in Pogorevc Hubert TOZD sidrne verige. Predlog novega načina oblikovanja in žigosanja škopcev po DIN 82101.

4. TOZD verigarna. Predlog št. 7/79, Pfajfar Jože. Predlog poenostavitve izdelave verig z grabeži, ki se rabijo v gozdarstvu.

Podeljevanje nagrad in priznanj bo ob priliki praznovanja občinskega praznika.

Albin Lampe

38. zasedanje zvezne komisije za navoj in vezne elemente

V dneh od 17. 6. 1980 do 19. 6. 1980 je zasedala zvezna komisija za standardizacijo v Lescah. Njen sedež je bil v Družbenem centru. Komisija zaseda skoraj ob vsakem sklicu v drugem kraju, pa ne zaradi zanimivosti ali turistične privlačnosti, temveč zaradi predvidene tematike za obravnavo. To pot je bil dnevni red v pretežni večini pripravljen na temo vezni elementi za lesne spoje. V tem primeru gre za spremembo standardov za lesne vijake vseh oblik, ki jih izdelujemo mi. Dosedanji standardi za lesne vijake so bili pripravljene na osnovi naših predlog leta 1968, v letu 1969 pa so bili standardi zakonsko uveljavljeni z obvezno uporabo. Med tem časom je prišlo do sprememb standardov ISO — DIN ter ostalih. Spremembe v teh so obvezne tudi za JUS, zato je bilo potrebno izdelati nove predloge ter te uskladiti z mednarodnimi standardi, saj je to pogoj, da imamo enotne pogoje trgovanja na tujih tržiščih. Priprave za spremembo dokumenta — standarda so dolgotrajne in terjajo dosti prizadevnosti tistega, ki ta predlog pripravlja in primerja z ostalimi. Ni dovolj, da so elementi skladni tudi s standardi, na katere se le-ti navezujejo, morajo biti tudi upoštevani. Na videz skromen izdelek kot je lesni vijak, ima celo kopico dokumentov, ki so osnova za izdelavo vijaka in orodja.

Sestava komisije je pestra, saj v njej delujejo proizvajalci vijakov in potrošniki. Na samih

zasedanjih včasih pride do nasprotij med člani komisije in do prav žolčnih razprav. Vsa ta nasprotja pa mora umirjati predsednik, ki vodi zasedanje. Vodja zasedanja je iz zveznega zavoda za standardizacijo tov. Cvetković, ki mora vse pripombe usklajevati z ostalimi zavodi npr. DIN — ISO itd.

Ko se steko vsi materiali, ki so obdelani in usklajeni, skliče zavod zasedanje komisije. Kraj določa na osnovi dogovora s predstavnikom kateregakoli podjetja ali ustanove.

Ta način je bil izbran že na prvih zasedanjih. Naša delovna organizacija je tokrat že drugič nudila prostore za zasedanje od vsega začetka delovanja te komisije. S strani naše DO so v tej komisiji sodelovali in bili člani: ing. Rozman Vinko, Hu-

mer Branko, Kralj Janko, Košnik Bogo in sedaj že več let uspešno dela na področju standardizacije tov. Lampe Albin.

Komisija običajno zaseda v enem letu dvakrat. Na zasedanjih določi s sklepom tudi skupino, ki mora določena področja strokovno obdelati in dati predloge na osnutke standardov ali pripraviti predloge za sprejeme standarda na zasedanju. Le po sprejetju je dano v tiskanje, prav tako so novi standardi objavljeni v Uradnem listu, v katerem je zakonsko določen rok obvezne uporabe.

Komisija pri svojem delu upošteva tudi nova tehnološka dognanja in ekonomičnost posamezne zvrsti proizvodov. Vsaka delovna organizacija v času gostovanja komisije običajno pripravi tudi ogled obratovalnih prostorov, s tem dobi vsak član komisije približen pregled nad delom delovne organizacije, pri kateri je bilo zasedanje. Mi to pot nismo organizirali ogleda in to iz razloga, ker je bil komisiji za svoje delo zelo skopo odmerjen čas.

Janko Kralj

Uspešno opravili izpit za voznika viličarja

Na podlagi prijav iz posamezne TOZD smo v mesecu juniju organizirali tečaj za voznike viličarjev. Za tečaj se je prijavilo 43 kandidatov, vendar je iz neznanega vzroka predavanje poslušalo samo 24 kandidatov. Teoretični in praktični izpit je uspešno opravilo 23 kandidatov s povprečno oceno dobro. Naziv voznika viličarja so si pridobili naslednji tovariši: Bregant Franc, Prešern Alojz, Zajc Stanislav, Lukman Viktor, Vogrinec Dušan, Jakovljevič Marko, Tomič Marko, Tutič Ante, Kalendar Dragoljub, Masnec Ivan, Barber Branko, Pergar Jože, Pfajfar Alojz, Dolinar Franc, Ulčar Jože, Šapukovič Velik, Sparovec Franc, Šmid Ivan in Lazarevič Cvijetin.

Vsem udeležencem tečaja za uspešno opravljen izpit iskreno čestitamo in jim želimo srečno vožnjo.

Vitimir Rems

VOZNIŠKO DOVOLJENJE

za interno vožnjo delovnih strojev-viličarjev

Udeleženci sestanka za standardizacijo

Sklepi samoupravnih organov

OD 10. JUNIJA DO 10. JULIJA 1980

DELAVSKI SVET DELOVNE ORGANIZACIJE

30. 6. 1980 je bila seja delavskega sveta delovne organizacije, na kateri so delegati sprejeli naslednje:

— Delavski svet DO imenuje v razpisno komisijo za imenovanje direktorja delovne organizacije Koselj Gabrijela in Demšar Janeza.

— DS DO potrди razpisno komisijo za imenovanje direktorja DO v sestavi: Fajfar Jože in Ažman Ciril — s strani sindikata, Koselj Gabrijela in Demšar Janeza — s strani delavskega sveta DO in Hajdinjak Jože in Kalan Rajko — s strani družbenopolitične skupnosti.

— Delavski svet delovne organizacije potrdi razpisno komisijo za vodjo tehničnega sektorja v sestavi: Pogačnik Matko, Torkar Mitja, Janša Miloš, Mulej Marko in Pelcar Stane.

— Z razpisom se počaka do imenovanja direktorja delovne organizacije.

— Delavski svet DO potrjuje cene za novi samski dom v višini 325 din na osebo, za stari samski dom pa 180 din na osebo. Nove cene veljajo s 1. 7. 1980.

— DS DO sprejme naslednji sklep o skupnem reševanju stanovanjskih vprašanj z drugimi organizacijami združenega dela:

I.

Iz sredstev, ki jih temeljne organizacije združenega dela in delovna skupnost v delovni organizaciji SŽ Veriga Lesce namenijo za stanovanjsko graditev v letu 1980 in 1981 (lastna sredstva in krediti) se za skupno reševanje stanovanjskih vprašanj, bodisi v obliki dodelitve stanovanja kupljenega s pomočjo druge OZD ali dajanju kredita drugi OZD, namenijo sredstva v taki višini in pod takimi pogoji, da ne bodo bistveno posegala v redno dodeljevanje stanovanj.

II.

a) dodelitev stanovanja, kupljenega s soudeležbo (kreditom) druge OZD:

1. Kavčič Branka (TOZD kovačnica — 432 točk) — Sava Kranj — 50 odst. vrednosti stanovanja ob dodelitvi.

2. Kornuta Brane (TOZD orodjarna — 391 točk) — Almira Radovljica — 50 odst. vrednosti stanovanja ob dodelitvi.

b) kreditiranje drugih organizacij ZD:

1. Pašič Anton (TOZD TIO — 481 točk) — Almira Radovljica — 50 odst., I—IV/1981).

2. Čufurovič Husein (TOZD verigarna — 466 točk) — Iskra TOZD EL Blejska Dobrava — 50 odst. julija 1981.

3. Subotič Nevenka (TOZD verigarna — 352 točk) — Gradbincec Jesenice — 50 odst. april 1981.

4. Ulčar Miro (TOZD sidrne verige — 381 točk) — Območna vodna skupnost Gorenjske Kranj — 20 odst. ob dodelitvi.

Pod a) se stanovanje dodeli le pod pogojem, da se dogovorjena soudeležba realizira.

Dodelitev se izvede po določbah pravilnika o dodeljevanju stanovanj in stanovanjskih kreditov pod enakimi pogoji kot redna dodelitev.

III.

Kandidata za soudeležbo Pintar Ivan (TOZD vijakarna) in Brezovnik Ljubo (TOZD verigarna) se rešujeta v II. fazi graditve stanovanj v Radovljici, na Bledu ali Gorjah (predvideno 1982), prvenstveno s soudeležbo SŽ Verige pri nakupu stanovanj v OZD, kjer sta zaposlena zakonca navedenih delavcev (HTP Bled, Vezenine Bled).

Sklep iz prejšnjega odstavka ne izključuje dodeljevanja stanovanja (novega ali starega) po redni poti.

IV.

Skupno se rešujeta tudi staoivanjski vprašanja Drekonja Bogdana (TOZD kovačnica) in Bagi Tomaža (TOZD vzdrževanje), pri katerih je z Almiro Radovljica dogovorjeno, da se naši delovni organizaciji da kredit v višini 50 odst. od vrednosti stanovanj, in sicer ob dodelitvi (predvidoma v začetku 1981). Prav tako za Sotlar Danico (TOZD vijakarna) — Varnost Ljubljana, Enota Kranj daje 200.000 din kredita.

Navedena delavca sta na 1. oz. 2. mestu na redni rang listi, zato ni potrebno, da se uvrščata v posebno listo iz II. točke sklepa.

— Delavski svet delovne organizacije potrjuje poročilo o delu poslovnega odbora in njegovih sklepih za pretekli mesec.

— Delavski svet delovne organizacije pooblasti Odbor za kadrovske zadeve in skupno porabo, da zbere pripombe na osnutek pravilnika združenih sredstev za skupne stanovanjske potrebe delavcev v SOZD SŽ, ki so bile podane na DS TOZD in DS DSSS in poda tudi svoje pripombe. Tako zbrane pripombe posreduje delovni skupnosti SOZD SŽ. O vsebini pripomb poroča na naslednji seji delavskega sveta DO.

— DS DO pooblašča komisijo v sestavi: vodja skupnih služb, vodja projektive, vodja razvoja, da zbere pripombe na osnutek samoupravnega sporazuma o poslovnem sodelovanju med SOZD SŽ in Inženiringom Bled, ki so bile posredovane na DS TOZD in DS DSSS in poda tudi svoje pripombe. Tako zbrane pripombe posreduje delovni skupnosti SOZD SŽ. O vsebini pripomb poroča na naslednji seji delavskega sveta DO.

— DS DO je bil seznanjen s ceno kosil v okrepčevalnici. S 1. 7. 1980 znaša 42 din.

— DS DO zadoljuje delavske svete TOZD, ki nimajo več popolne sestave delegacij v delavski svet delovne organizacije (1/3 delegatov), da razpišejo nadomestne volitve.

— DS DO imenuje komisijo za sestavo predloga programa počastitve 30-letnice samoupravljanja v delovni organizaciji Veriga Lesce. Komisija pripra-

vi predlog do naslednje seje DS DO. V komisijo so imenovani predsednik KOOS, vodja skupnih služb, predsednik delavskega sveta delovne organizacije, sekretar samoupravnih organov — Trseglav Bojan in vodja splošnega sektorja.

DELAVSKI SVETI TOZD IN DSSS

Seje delavskih svetov TOZD in DSSS so bile od 26. 6. do 30. 6. 1980, na katerih so sprejeli vsi TOZD in DSSS:

— Družbeni dogovor o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Radovljica.

— Vse temeljne organizacije razen TOZD vzdrževanje so pristopile k SS o združevanju sredstev za skupno zadovoljevanje pogojev rekreacije v Triglavskem pogorju z naslednjimi zneski:

TOZD kovačnica	7.300 din
TOZD vijakarna	8.800 din
TOZD verigarna	11.800 din
TOZD sidrne ver.	6.200 din
TOZD orodjarna	3.400 din
TOZD TIO	5.000 din

TOZD KOVAČNICA

Seja je bila 26. 6. 1980.

— DS TOZD kovačnica je na osnovi poslovnega stanja tozda sklenila, da DSSS lahko koristi sredstva za osebne dohodke v višini planiranih.

— DS TOZD je sklenil, da se za odkovek grabež št. 3 formira nova planska cena, katera naj bi veljala za celotno količino uvožene surovine.

— DS TOZD je sklenil, da zaradi izredno neugodne dohodkovne mere služba EOS napravi detajlno analizo za neakumulativne izdelke, na osnovi tega se bo TOZD odločil o nadaljnjem poslovanju.

— DS TOZD kovačnica je obravnaval dohodkovno mero ter ugotovil, da je sedanje poslovno stanje predvsem posledica vplivov izven TOZD, med drugim tudi nerealno visoke planske cene orodja.

DS predlaga, da se prične postopek za rebalans planskih cen orodja za naslednje polletje 1980.

Služba, ki je načrtovala takšne planske cene orodij — SPIK — EOS.

— DS TOZD je sklenil, da se zaradi intenzivnega vključevanja v stabilizacijske ukrepe, kakor tudi za zboljšanje poslovnega stanja TOZD organizacijska služba pripravi način kontrole porabe časa in kvalitete vzdrževalnih del, kakor tudi pri uslužni dejavnosti.

— DS TOZD je sklenil, da se za prevzem orodja in popravil strojev parafirajo prevzemni dokumenti šele tedaj, ko bo od izvajalca del izvršen preizkus funkcionalnosti.

— DS TOZD je na osnovi poslovnega stanja sklenil, da pravna služba DO analizira zakonitost ključa razdelitve anuitet kreditov za TOZD orodjar-
na.

— DS TOZD je zaradi poslovne situacije, ki ni ugodna, sklenil, da se razvojna služba, predvsem pa tehnološka služba, učinkoviteje vključujeta v proizvodni proces. Na osnovi te zahteve, naj službi konkretno pripravita program dela dolgoročnega in kratkoročnega značaja.

— DS TOZD kovačnica je obravnaval poslovno stanje ter na osnovi tega sklenil, da takoj pričnejo uresničevati kratkoročno ukrepe sanacije, ki so bili podani 11. 6. 1980.

— DS TOZD je obravnaval izračun stimulacije po kriterijih doseganja plana za mesec junij 1980 ter sklenili, da se za vodilne delavce, med te spada tudi vodja TOZD, zmanjša premija od 10 na 9 odstotkov.

— DS TOZD je obravnaval poslovno stanje dvoveriznih transporterjev ter sklenil, da se v celoti ukine rabat na prodajno ceno.

— DS TOZD je sprejel sklep, da se delovno nalogo kurjenje peči v stari in novi kovačnici obračunava po X. plačilni grupi. Sklep velja od 1. 5. 1980 dalje.

TOZD VIJAKARNA

Seja je bila 27. 6. 1980.

— Delegacija v DS DO lahko o vseh vprašanjih, ki so na dnevnem redu zasedanja, pozitivno zastopa interese TOZD, razen v točki 7, ker iz obrazložitve in pravilnika ni mogoče razbrati prednosti za TOZD niti za DO.

— DS TOZD vijakarna ugotavlja, da je sklep zbora delavcev v zvezi s prehodom na nov sistem nagrajevanja sprejet in stopi v veljavo s 1. 7. 1980.

DS TOZD sprejme sklep, da se delovna naloga »čiščenje garderob in sanitarij«, ki jo opravlja Špoljar Rezka, ovrednoti v 6. plačilni grupi.

— Osebna zaščitna sredstva, ki bi jih delavec moral dobiti zaradi iztrošenosti več kot mesec pred iztekom določenega roka za posamezno sredstvo, bo moral prispevati sam, toliko odstotkov, kot je bilo zaščitno sredstvo predčasno izdano. Pri nabavi zaščitnih sredstev (posebno pri oblekah) je potrebno posvetiti posebno pozornost kvaliteti.

— DS TOZD vijakarna zadoljuje delavsko kontrolo TOZD, da razišče izmet, ki je nastal pri uvajanju novih izdelkov za Titan Kamnik.

TOZD VERIGARNA

Seja je bila 30. 6. 1980.

DS TOZD ugotavlja:

— Načrtovane obveznosti po količini so izpolnjene s 103,2 odst. in vrednosti 98 odst., prodajni načrt pa 68,8 odst. po količini in vrednosti 51,1 odst.

— Izpad je še vedno pri snežnih verigah zaradi pomanjkanja embalaže in vzmeti Rival, v bodoče je za embalažo potrebno organizirati dodatnega kooperanta.

— Povečan je kadrovski problem, manjka 9 delavcev na ključnih opravilih (zaščitne verige, vezanje, galvanika). Potrebno je pridobiti nove delavce.

— OD je v skladu s sindikalno resolucijo. Nepravilnosti ob izplačilu so bile odpravljene, oz. so v izvajanju.

— Ocena dela za maj je po količini dobra, po vrednosti je še vedno pod planom, stabilizacijski načrt zaostaja malenkostno, prodaja pa je kritična, kar bo vplivalo na dohodek in OD.

TOZD TIO

Seja je bila 30. 6. 1980.

— TOZD TIO Lesce prodaja Trgovski delovni organizaciji Murka Lesce nepremičnine (poslovne stavbe in pripadajoče zemljišče) pod vlož. št. 462 k. o. Hraše za kupnino 8 milijonov din, in sicer v dveh obrokih:

5.000.000 din v 15 dneh od sklenitve pogodbe;

3.000.000 din pa do 31. 1. 1981.

Za sklenitev pogodbe se pooblašča direktorja DO Golc Vinka, dipl. ing. za tehnično izvedbo prodaje (sestav pogodbe, pridobitev cenitev, pridobitev dovoljenja javnega pravobranilca pa splošni sektor).

POSLOVNI ODBOR

Seja poslovnega odbora je bila 16. 6. 1980.

Člani poslovnega odbora so obravnavali:

— poslovodno poročilo,

— komercialno poročilo,

— operativni plan za mesec junij.

— V zvezi s problemi oskrbe z materialom naj se vedno prouči možnost uporabe starih zalog repromateriala in po možnosti uporabe domačega materiala namesto uvoženega.

— Obravnava poročil o službenih potovanjih.

— Prošnjo Balinarskega kluba Lesce za pomoč pri izgradnji ostrešja nad baliniščem v Lescah je PO zavrnil, ker so že vsa sredstva v te namene izčrpana.

— Prošnji občinske konference ZSMS Radovljica za pomoč pri organiziranju MDB Stane Žagar je PO ugodil, in sicer za pisarniški material v vrednosti 500 din.

— Prošnjo Regatnega odbora Bled za reklamni oglas je PO zavrnil, ker je tekmovanje že mimo.

— Prošnjo zveze borcev Kamna gorica za odpadno verigo za spomenik v dolžini 20 metrov Ø15—20 je PO ugodno rešil.

Na izredni seji poslovnega odbora dne 20. 6. 1980 sta bili odobreni naslednji službeni potovanja:

— 2 dni v ZRN in 2 dni v DDR zaradi prodaje izdelkov in nabave strojne opreme. Potovanja se udeležijo direktor DO, vodja DSSS in vodja komerciale s službenim avtom.

— 5-dnevno potovanje na Poljsko za direktorja DO in vodjo komerciale s službenim avtom in šoferjem zaradi sklepanja 5-letne pogodbe zaradi prodaje vijakov in nakupa žice.

Zima pred vrati — ljudje pod šotori

Radovljiška občina je že nekaj let pobratena z občino Brus v južni Srbiji, saj so med vojno prav na tem območju preživljale leta zadnje vojne številne izseljene slovenske družine — med drugim tudi številne iz radovljiške občine. Stiki so prijateljski, bratski, saj se ne da opisati, kakšne pozornosti, kakšne pomoči so bili deležni Slovenci, ki so prišli v Brus in v okoliške vasi, brez vsega. Bili so sprejeti kot resnični rodni bratje, bili so kot spoštovani in nadvse dobrodošli gostje in čeprav so Srbi med vojno imeli tako malo, so s Slovenci delili vse, jih sprejeli pod varno streho. Izseljeni Slovenci te gostoljubnosti nikoli ne bodo pozabili in ne da se je povrniti, kajti takšna humanost, takšno človekoljubje in takšno bratstvo je najvišja vrlina in največja človeška vrednota.

Samo Slovenci, ki so bili v Srbiji, natančno vedo, koliko odrekovanja je bilo treba, da so vsi preživeli, da povrh vsega

ji sunek. Tedaj se je vse poradlo, nismo vedeli, kaj se dogaja, samo vpili smo in preplašeni čakali, kaj bo. Kot da bi sinek prihajal nekje z juga, kot da bi strahotna sila in moč hotela vse hiše tja gor proti Kopaoniku odnesti. Bilo je strašno, nikdar več ne bi hoteli doživeti česa podobnega!

Tako ljudje v Đerekarih, tako v Brzečih, tako v Borančih, tako v Blaževu in v številnih drugih vaseh danes prebivajo zunaj, na poljih, otroci imajo pouk pod šotori, kjer je vse hladno in vse vlažno. Vreme ni prizanesljivo, neprestano dežuje, s hribov pritiska kljub poletju hlad in mraz. Ljudje pa morajo delati na poljih, kajti s tem se preživljajo: občina Brus je ena izmed sedmih najmanj razvitih občin v Srbiji, saj je od 24.000 prebivalcev zaposlenih le 2.000, narodni dohodek na prebivalca pa znaša komaj 36 odstotkov od povprečnega srbskega narodnega dohodka. Kmetijstvo in živinoreja sta razdrob-

Trafo postaja se je podrla

Slovenci sploh niso trpeli, da so jih srbski bratje branili in ščitili povsod, skrivali pred krvoločnim četniškim terorjem. Številni mladi srbski fantje in moške so iz Brusa odšli v partizane že v začetku vojne, da bi se borili proti okupatorju, proti domačim izdajalcem — padali so in žrtvovali svoja življenja, tudi zato, da so branili izseljene slovenske družine.

Te dobre ljudi, ki smo jih ob nedavnem obisku z Vlakom bratstva in enotnosti pozdravili z »dobrodošli dobrotniki slovenskega naroda«, pa je 18. maja letos doletela izredna naravna nesreča.

V petih srbskih občinah se je 18. maja, ob devetih zvečer stresla zemlja, v katastrofalnih treh sunkih, ki so si sledili v presledku po pol ure. Epicenter potresa je bil prav v občini Brus, ki šteje 58 naselij, ki so nekatera tudi do dvajset kilometrov oddaljena od prvih poti in cest. Do tja je mogoče priti le s konjem, zato komisije za oceno škode niti do danes niso mogle popisati vseh poškodb na hišah in objektih, ki jih je porušil katastrofalni potres (1.600 objektov morajo še zdaj porušiti).

Ljudje po vaseh pripovedujejo: »Bilo je kot sodni dan. Po prvem sunku smo stekli na polja in travnike, pri drugem je strahovito gremelo, s hribov se je rušilo kamenje, zemlja, peklenski trušč je prinesel še tret-

ljena, ljudje pridelajo le toliko, da se preživijo: po izračunih delajo od jutra do večera za 4 stare tisočake na dan. Prav zdaj pa morajo skopi zemlji — kajti čez dva meseca bo tu hladno in na Kopaoniku sneg — iztrgati tistih nekaj kilogramov krompirja, zelja, prav zdaj, ko je še poletje in pravi čas. Ne bi zmogli zidati hiš, kajti nujno potrebujejo pridelek, da se preživijo čez zimo. A zidati nimajo s čim, kajti pomoči prihaja tako počasi, da je prav osupljivo; še šotorov primanjkuje, kaj šele gradbenega materiala, kaj šele strokovnjakov, ki bi povedali, kje in kako graditi in popravljati. Povrh vsega pa se še neprestano trese in hiše se neprestano rušijo.

Boleče te stisne pri srcu, ko gledaš ruševine, ko vidiš, da so ljudje, ki so bili do zdaj navajeni takšne skromnosti, zdaj še brez tega, da zdaj nimajo ničesar več. V Đerekarih, kjer namerava občina Radovljica z enodnevnim zaslužkom vseh zaposlenih postaviti montažni vrtec, je vse porušeno. Predsednik krajevne skupnosti Momir Milisavljević: »210 gospodinjstev imamo, v tistih oddaljenih vaseh je najtežje, saj tam prebivajo stari in onemogli ljudje. Ne morejo, nimajo moči, ne zmorejo, da bi popravljali, da bi gradili, kako naj jim pomagamo?«

»Vzemite kredite,« jim pravim. Namenjeni so jim krediti

po 2-odstotni obrestni meri in na petnajst let odplačila.

»Ne moremo,« odgovarjajo vsi, »ne moremo, ker jih družbi nikdar ne bi mogli vrniti.«

»Kar vzemite, boste že enkrat vrnili, ni važno,« vztrajam, kajti ljudje se mi smilijo, saj jim je potres vzel prav vse.

Osuplo me pogledajo in počasi odkimavajo — sram me je! Ti ponosni ljudje pod Kopaonikom ne bodo družbi vzeli ničesar, kar ne bi mogli vrniti.

Te ljudi moraš doživeti, ob teh ljudeh in njihovi nesreči ti je hudo in bridko. Tako sami so in onemogli, tako na milost prepuščeni naravi, povsod enako, povsod ena sama bolečina, en sam obup.

Občini Brus bi morali pomagati, hitro in takoj, kajti zima, ki se je najbolj bojijo, je pred vrati. Do zdaj so dobili okroglo 400 milijonov dinarjev in material, veliko veliko gradbenega materiala pa še potrebujejo. Potrebujejo tudi šotore, odeje, topla oblačila, toplo zimsko obutev.

Čeprav bodo delovne organizacije radovljiške občine namenile enodnevni zaslužek in s tem veliko pomagale, jim pomagajmo še drugače. Pomagajmo jim zdaj, ko so nesrečni, pokažimo solidarnost.

Ziro račun radovljiške občine za Brus: Ljubljanska banka, za pobrateno občino Brus 51540-849-682 ali neposredno Brusu: račun solidarnosti opštine Brus Srbija 61930-789-632.

Darinka Sedej

Vlak bratstva in enotnosti

Vlak bratstva in enotnosti je 5. junija pripeljal v Slovenijo prijatelje iz številnih jugoslovanskih krajev. Pripotovali so gostje iz Srbije, da bi obudili spomin na težke čase pred 39 leti, ko so sprejeli Slovence. Prebivalci srbskih občin so na široko odprli srca in vrata vsega oropanim slovenskim izgnancem. Ti so morali v nekaj urah zapustiti svoje domove, ne da bi vedeli, kam gredo. Slovenci so dobili pri srbskih družinah svoj drugi dom, prijateljsko besedo in bratsko pomoč. Ljudje v Srbiji so sprejeli izgnance, ki jih prej niti poznali niso. Tudi Srbom je bilo težko, vendar so z njimi delili vse, kar so imeli. Prebrodili so vse razlike in dokazali, da je gostoljubnost njihova tradicija. Tudi to je doprineslo k ustvarjanju bratstva in enotnosti. V najtežjih trenutkih zgodovine je nastalo prijateljstvo, ki je najtrdnjše.

Vlak bratstva in enotnosti je nazoren izraz prijateljstva, tradicionalno nas povezuje in je simbol naše enotnosti. Pomeni nadaljevanje živih vezi, stka-

nih med ljudsko revolucijo, ko so ljudje premagovali narodnostna in druga nasprotja.

Letošnji vlak, čeprav je že devetnajsti po vrsti, ima še poseben pomen. Izgubili smo Tita, ki je bil pokrovitelj vlaka bratstva in enotnosti pred šestimi leti. Takrat je poudaril, da je treba nadaljevati prijateljstvo. Sodelovanje med republikami se mora še naprej razvijati in k temu naj pripomore tudi vlak bratstva in enotnosti. Zaradi vlaka so se številne slovenske občine pobratile s srbskimi in razvile vzpodbudne oblike sodelovanja na gospodarskem, kulturnem, športnem in drugih področjih. Z vlakom so prišli ljudje z željami za stalen razvoj in napredek naše domovine. Vlak bratstva in enotnosti je tudi dokaz, da želimo nadaljevati Titovo pot. Naša dolžnost je, da ohranjamo in razvijamo poslanstvo vlaka, ki vozi po vedno trdnjeh tirih. In ne nazadnje: vlak bratstva in enotnosti naj bo opozorilo, da se vojna ne sme več ponoviti.

M. N.

Ne zanemarjajmo požarne varnosti v upravnih in stanovanjskih zgradbah

Številni požari, ki nastanejo v upravnih in stanovanjskih zgradbah, dokazujejo, da zaposleni delavci in drugi stanovalci vse pre malo skrbijo za požarno varnost. Da bi zmanjšali število požarov in s tem tudi požarno škodo, je nujno, da poznamo nekaj preventivnih ukrepov oz. vzrokov za nastanek požara. Največ požarov nastane zaradi neprevidnosti, površnosti, lahkomišelnosti, nepazljivosti, malomarnosti, pozabljenosti, neupoštevanja predpisov, navodil in opozoril, nevednosti in nepoznavanja lastnosti gorljivih materialov. Med vzroke požarnih nesreč štejemo še razne gradbene pomanjkljivosti in druge tehnične napake, kot so:

- nepravilno in nestrokovno postavljena kurišča,
- neustrezna izpeljava dimnikov,
- slabi ali nepravilni priključki na ogrevalnih napravah,
- nezadostna tesnjenost pri plinskih instalacijah in jeklenkah,
- nepravilna izvedba ali preobremenitev električnih instalacij.

Požari v upravnih in stanovanjskih zgradbah ogrožajo in spravljajo v nevarnost zdravje in življenje stanovalcev in drugih uporabnikov. Niso redki primeri, ko zaradi požarnih nesreč rešujejo gasilci iz zgradb

osebe s težkimi opeklinami. Vse preveč je tudi smrtnih primerov zaradi opeklin, zadušitve ali zastrupitve z raznimi plini.

Vsi si moramo prizadevati, da delujemo v smislu preprečevanja vseh možnih vzrokov za nastanek in širjenja požara, in to na delovnih mestih, doma, v naravi, skratka povsod.

Če opazimo začetni požar, je potrebno takoj pričeti z gašenjem, preprečiti paniko in storiti vse, da nastali požar čimprej omejimo in pogasimo z razpoložljivim gasilskim orodjem.

Če se požar hitro širi in ga ne moremo pogasiti, pokličemo na pomoč najbližjo gasilsko enoto. Ob prihodu gasilcev sporočimo vodji gasilske enote, kje gori in kaj se nahaja v pro-

storu, v katerem gori (npr. jeklenka s plinom, posoda z gospodinjskim oljem). Le na podlagi točne informacije bo gasilska akcija hitro in uspešno opravljena. *Stalna telefonska številka za gasilce je 93.*

Z dobro urejeno preventivo v naših upravnih in stanovanjskih zgradbah bo število požarov znatno padlo, s tem se bo zmanjšala tudi požarna škoda. Vsaka nedoslednost ali površnost v požarnovarnostnih ukrepih pa ima lahko hude posledice.

Drago Stojc

DOPISUJTE

V

SVOJE

GLASILO

Neustrezno odlaganje gorljivega materiala je lahko usodno za stanovalce

Partizanski tabor heroj Tonček

Občinska konferenca ZRVS Radovljica je 6. junija 1980 organizirala »Partizanski tabor heroj Tonček« za vse učence sedmih razredov osnovnih šol v občini.

Tabor je bil v Ribnem pri Bledu. Udeležilo se ga je 418 učencev in okrog 80 rezervnih vojaških starešin ter ostalih mentorjev.

Namen tabora je negovati tradicije NOB, pridobiti učence za vojaške poklice, obujati spomine na narodnega heroja Antona Dežmana — Tončka, ki je bil pred leti pobudnik tabora in utrjevati obrambne priprave.

Učenci so se formirali po vodih tako, da je bil vsak razred vod, vodi so se povezali v čete, tako so učenci vsake šole sestavljali četo, čete pa partizanski odred.

Poveljnik štaba odreda iz vrst učencev je bila učenka osnovne šole iz Bohinjske Bistrice Irma

Resman, iz vrst mentorjev pa Drago Rozman.

Ob 7.30 je bil zbor učencev pred spomenikom narodnega heroja Antona Dežmana — Tončka pri vojašnici Radovljica. Član OK ZSMS Radovljica je govoril o življenjski poti heroja Tončka, nato so vojniki izvedli kratek kulturni program.

Potem smo se vsi odpeljali v Ribno, kjer je bilo nadaljevanje programa. Poveljnik štaba odreda — Irma Resman je raportirala predsedniku občinskega sveta za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito ing. Leopoldu Pernušu, ki je po igranju himne in dviganju zastave imel pozdravni govor.

Nato se je pričelo tekmovanje med vodi v naslednjih disciplinah:

— poznavanje zgodovine NOB,
— razstavljanje in sestavljanje puške M 48,

— nudenje prve pomoči poškodovancem,

— streljanje z malokalibrsko puško,

— streljanje s puško M 48,

— izvedba kulturnega programa in

— v splošni disciplini v času tabora.

V tekmovanju je zmagal drugi vod druge čete iz osnovne šole Bohinjska Bistrica, za kar je prejel prehodno zastavico tabora.

Poleg tekmovanja je bil izveden pouk iz spoznavanja vojaške opreme in orožja: avtomatska in polavtomatska puška, puškomitraljez M 53 in M 72, ročna bomba, protipešadijska in protitankovska mina, ročni minomet in metrajni top, minomet 60 in 82, pištola, daljnogled in busola, reševalna oprema in oprema za gašenje, sredstva ABH zaščite.

Razgovor o vojaških šolah in vojaških poklicih je vodil Janko Rozman.

Razgovora so se udeležili aktivni oficirji JLA, naši občani, ki so gojenci vojne akademije iz Beograda, Stane Miklavčič in Vili Solar ter dva gojenca iz gimnazije Franc Rozman — Stane iz Ljubljane. Učenci so pri tem aktivno sodelovali.

Na koncu je garnizon JLA Bohinjska Bela s svojimi vojniki izvedel demonstracijo »Vod v napadu«.

Program je bil zanimiv in je potekal brez zastojev.

Učenci so pokazali veliko zanimanja in ves čas so aktivno sodelovali.

Jordan Blažević

NESREČE PRI DELU

V mesecu juniju smo imeli šest delovnih nesreč in to:

1. V TOZD sidrne verige se je pri kaljenju locnjev zataknil vložek v peči. Delavcu P. N. je pri vlečenju vložka iz peči spodrsnilo in je z glavo udaril v rob peči.

2. Delavec V. J. iz TOZD vzdrževanja je na tovarniškem dvorišču stopil v luknjo in si je poškodoval desno roko.

3. Pri prenašanju košar v sušilno centrifugo je delavec T. Š. iz TOZD verigarne zaradi pretežkega bremena dobil lažjo poškodbo v trebuhu.

4. Pri krožni žagi v TOZD sidrne verige se je zataknilo električno stikalo. Delavec A. E. je z desno roko prijel palico, ki mu je potegnila prst med palico in vodilo žage.

5. Delavka R. J. iz TOZD verigarne je pri trettru člena verige hotela zaustaviti transportni kljun in si je lažje poškodovala kazalec na levi roki.

6. Pri premikanju zabojev se je delavec M. M. iz TOZD verigarne lažje urezal v sredinec leve roke.

V juniju smo zabeležili začetni požar v TOZD sidrne verige — leteče iskre varilnega stroja so vžgale polito plinsko olje pri upogibalnem stroju.

V mesecu juniju sta bolničarki posredovali 396-krat, in sicer v naslednjih primerih:

Urezi in ubodi	18-krat
Opekline	6-krat
Odrgnine	7-krat
Udarnine in stiskanine	11-krat
Glavoboli in zoboboli	94-krat
Poškodbe in tujki v očeh	18-krat
Želodčne bolečine	16-krat
Prehladi in bolečine grla	11-krat
Previjanje poškodb	34-krat
Srčne slabosti	4-krat
Merjenje krvnega pritiska	56-krat
Ostale intervencije	121-krat

Iz SVD

Ob upokojitvi

Konec junija letos je bila starostno upokojena naša sodelavka Ana Jarm. V Verigi je bila zaposlena od aprila 1955 dalje do ukopitve, kar je 25 let, ostala službovanja pa je imela pri drugih delovnih organizacijah, sodelovala je tudi v NOB.

Njeno delo v Verigi je bilo vseskozi povezano z odpremo naših izdelkov in s prihodom materialov v našo delovno organizacijo. Tako lahko lažje razumemo, da jo je za svojo sodelavko imel tudi kolektiv železniške postaje Lesce in delavci prevoznih podjetij.

Ob upokojitvi ji želimo zdravja in dolgoletno uživanje zaslužene pokojnine.

Sodelavci komerciale

V aprilu letos je bil invalidsko upokojen Mirko Fajfar, ki je bil v Verigi zaposlen od 6. 12. 1951 dalje, to je več kot 28 let. Vztrajal je pri delu, čeprav mu zdravstveno stanje ni dopuščalo, da bi do upokojitve delal na zunanem transportu, kjer je z delom v Verigi začel.

Fizično delo in poslabšano zdravstveno stanje so pripomogli, da je bil naš dolgoletni sodelavec predčasno upokojen.

Ob upokojitvi mu želimo zdravja in dolgoletno uživanje zaslužene pokojnine.

Sodelavci komerciale

ZAHVALE

Ob smrti mojega očeta Tušek Antona se iskreno zahvaljujem sodelavcem DSSS in TOZD TIO za izrečeno sožalje in darovano cvetje.

Anton Tušek

Ob nepričakovani smrti naše Zalke, se vam v imenu sorodnikov iskreno zahvaljujem za izkazano spoštovanje Zalki na njeni zadnji poti.

Rezka Šanca

Vsem sodelavcem in osnovni organizaciji sindikata TOZD vzdrževanje se zahvaljujem za vso skrb in pomoč, ki mi je bila izkazana v času moje dolgotrajne bolezni. Obenem tudi vsem prisrčna hvala za poslovilne besede in lepo darilo ob mojem odhodu v pokoj.

Janez Bešter

KADROVSKE VESTI

Novosprejeti delavci:

Komercialni sektor: Papež Nada
TOZD verigarne: Perko Igor, Tufek Mustafa
TOZD sidrne verige: Podlipnik Marin
TOZD vijakarna: Novak Zdravko

Prišli iz JLA:

TOZD sidrne verige: Dabižljevič Drago

Prekinili delovno razmerje:

STK: Zupanc Jože
Komercialni sektor: Jarm Ana
TOZD vzdrževanje: Bešter Janez
TOZD TIO: Cengle Milan
TOZD vijakarna: Delič Senija
TOZD verigarne: Kosi Ivan, Tufek Mustafa
TOZD kovačnica: Golmajer Slavko, Boršič Franc, Robič Ivan, Simijonova Darinka
TOZD sidrne verige: Ljevar Branko

Poročili so se:

Dežman Helena iz splošnega sektorja in Krivec Milan iz TOZD sidrne verige
Šmit Ivo iz TOZD vzdrževanje
Djordjevič Dragan iz TOZD sidrne verige
Felič Lejla iz splošnega sektorja
Salihović Zahida iz splošnega sektorja

Rodili so se:

Mulej Francu iz TOZD orodjarna sin Damjan
Pušnik Dušanu iz komercialnega sektorja hči Urška
Gajser Francu iz TOZD verigarne sin Boštjan.

Iz kadrovskega oddelka

Iz Slovenije nas je bilo pet. Rezultati rallyja se ugotavljajo po številu motociklistov in najkrajši razdalji od kraja, od koder je vsak motociklist startal do samega cilja. Čas starta si lahko vsak sam izbere, čas prihoda pa je točno določen. Razdaljo izračuna mednarodna žirija FIM. Vsak kilometer prinese eno točko. Število motoristov in število točk prinese uvrstitev posamezne države. Ugotavljajo se tudi rezultati glede na število motociklov s prostornino do 50 kubičnih centimetrov. Jugoslovani imamo že vrsto let po 2 predstavnika, ki potujeta iz Osijeka s pony-ekspresom. Tako potovanje traja po 10 do 15 dni. Na samem cilju so ti motoristi deležni kar velike pozornosti, posebno od občinstva. Potem se ugotavljajo rezultati tudi po številu sopotnikov, po številu motociklistov, prostornine od 50 do 125 kubičnih centimetrov, po številu motociklistov nad 500 kubikov, po številu motociklistov s prikolnicami in po številu motociklistov — veteranov z MERITUM značko, to je vsaj petkratna udeležba motociklista na rallyju.

Število motoristov na rallyjih iz leta v leto narašča. Tako nas sodeluje tudi Jugoslovani vedno več. Iz drugih republik so sodelovali tudi iz Zagreba, Velike Gorice, Subotice, Mladenovca in Skopja.

V Ettelbrucku se nas je zbralo okrog 2000 motociklistov. Med njimi je bilo dosti tudi deklet, ki so vozile motocikle s 750 in več

35. FIM rally v Ettelbrucku — Luksemburg

Vsako leto organizira Mednarodna motociklistična zveza — FIM (Federation International Motocycles) rally za motocikliste iz evropskih in tudi izvenevropskih držav. Letošnji po zaporedju 35. FIM rally je bil od 15. do 17. maja 1980 v Ettelbrucku v Luksemburgu.

Jugoslavija je tudi dolgoletna članica FIM in se že vrsto let udeležuje na FIM rallyjih. Tudi letos se nas je udeležilo okrog 55 motociklistov iz cele Jugoslavije.

kubikov prostornine. Tudi motociklisti stari nad 50 let niso nobena redkost.

Sama voznja je dovolj zahtevna, saj mora biti človek psihično in fizično dobro pripravljen za tako dolgo potovanje. Imeti mora primerno opremo za deževno vreme. Poleg tega se s sodobnimi motocikli lahko potuje precej hitro in brez večjih postankov, tako da se prej utruji motociklist kot motorno kolo. Potovanja po sodobnih cestah in lepem vremenu je lep užitek. Potovali smo preko Salzburga, Münchna, Stuttgarta, Trierja do Luksemburga. Dnevno smo včasih prevozili po 800 ali celo 1000 km.

15. maja smo se zbrali pred ciljem v Ettelbrucku motociklisti iz cele Jugoslavije in skupno z jugoslovansko zastavo pod vodstvom AMSJ prispeli v ciljno kontrolo. Na cilju je svečani sprejem. Naslednji dan smo se z avtobusi odpeljali po okoliški pokrajini in si jo ogledali. Drugi dan je bil izlet z vlakom do mesta Luksemburg.

Zadnji dan je bila »Parada narodov« — sprevodi vseh motociklistov po ulicah mesta Ettel-

bruck. Zvečer je bila svečana razglasitev rezultatov in podelitev pokalov. Letos je sodelovalo 17 držav. Jugoslovani smo zasedli 5. mesto. Prvo mesto so zasedli Italijani. Lansko leto je bil 34. FIM rally v Maastrichtu na Nizozemskem. Jugoslovani smo takrat zasedli 4. mesto. Naslednje leto bo 36. FIM rally v Jugoslaviji v Vrnjački Banji. Zato smo Jugoslovani sprejeli na koncu svečanosti tudi prehodni ogenj. Pred leti je bil rally v Jugoslaviji organiziran v Opatiji in Ohridu.

Domov smo se vračali z lepimi vtisi, saj so nas Jugoslovane v tujini še posebno lepo sprejeli. Potovali smo preko Francije (Metz, Nancy, Colmar), Nemčije (Freiburg) in pri Bodenskem jezeru prespali. Drugi dan smo nepretrgano nadaljevali pot preko Avstrije (Innsbrucka), Italije (Brixen), zopet preko Avstrije čez Korensko sedlo.

Vse dneve nas je na srečo spremljalo lepo vreme, le pri povratku so se začeli za nami valiti črni oblaki z dežjem, ki pa so ostajali za nami.

Ivo Zupan

Sindikalne športne igre 1980

Z letošnjimi občinskimi sindikalnimi igrami smo točno na sredini programa. Športniki, rekreatorji iz domala vseh delovnih kolektivov občine Radovljica so se pomerili med seboj v sedmih športnih disciplinah.

Značilnost letošnjih iger je, tako kot že nekaj let, borba za prvo mesto med Elanom in Verigo. Elan trenutno vodi s 33 točkami prednosti pred Verigo. Ostale delovne organizacije so precej zaostale, vendar bo boj za tretje mesto potekal verjetno tudi do zadnje discipline med LIPOM z Bleda, Iskro iz Otoč, Iskro iz Lipnice ter GG in Vezeninami z Bleda. Skupno je do sedaj na SSI 1980 nastopilo 1.820 članov sindikata iz 90 osnovnih organizacij sindikata.

Poglejmo na kratko, kako so letos nogometaši tekmovali za naslov občinskega sindikalnega prvaka v malem nogometu. Na tekmovalju, ki je bilo 21. in 25. 6. je nastopilo 20 ekip. Razdeljene so bile v šest predtekmovalnih skupin V zaključni del tekmovalja so se uvrstile ekipe — zmagovalci skupin, ki so v polfinalu igrali v dveh skupinah po liga sistemu, nato pa v finalu za uvrstitev od 1. do 6. mesta po cup sistemu.

Veriga je nastopala z dvema ekipama. Obe sta bili zmagovalki v svoji skupini, tako da sta se brez večjih težav kvalificirali v zaključni del tekmovalja. Naša druga ekipa je izločila iz nadaljnega tekmovalja ekipe Iskre iz Otoč, Združenja obrtnikov in Združene hotele Bled, prva ekipa pa je odpravila Plamen in GG Bled II.

V prvi polfinalni skupini se je naša prva ekipa najprej pomerila s prvo ekipo GG in zmagala z minimalnim rezultatom 1:0. Druga ekipa je bila prepričljivejša, saj je istega nasprotnika odpravila kar s 6:2. V medsebojnem srečanju med našo prvo in drugo ekipo je bila boljša Veriga II in si je z rezultatom 5:1 priigrala nastop za prvo in drugo mesto. V drugi predtekmovalni skupini je bil najboljši Elan I, ki je premagal Elan II in Plamen I.

V finalnem delu, v borbi za prvo mesto, sta se končno pomerila Elan in Veriga. V deževnem vremenu in na razmeroma spolzkem terenu so se boljše znašli elanovci in zaslužno zmagali s sicer močnejšo previsoko razliko v golih 6:2. Naša druga ekipa je v borbi za tretje mesto premagala Plamen z rezultatom 3:2.

V celoti vzeto smo z nastopom nogometašev lahko zadovoljni. Osvojili so 2. in 3. mesto in tako skupno zbrali največ točk.

Končni vrstni red:

1. Elan I 100 točk (skupaj 160 točk za dve ekipi)
2. Veriga II 90 točk (skupaj 170 točk za dve ekipi)
3. Veriga I 80 točk
4. Plamen I 70 točk (skupaj 80 točk za dve ekipi)
5. Elan II 60 točk
6. GG I 51 točk (skupaj 93 točk za dve ekipi)
7. GG II 42 točk
8. Zrušč. obrtniki 33 točk
9. Iskra Otoče 25 točk (skupaj 35 točk za dve ekipi)
10. Žito Triglav 17 točk itd.

Kot že rečeno, je bil s tekmovaljem v malem nogometu zaključen tudi program SSI 1980 za prvo polletje. Tekmovalja se bodo nadaljevala s plavanjem, in sicer po dopustih, to je konec avgusta. Upam, da bodo plavalci kljub bolj kislemu vremenu dobro izkoristili poletje in da se bodo občinskega sindikalnega prvenstva udeležili v čim večjem številu.

Trenutni vrstni red za celoletno uvrstitev na SSI je naslednji:

1. Elan Begunje	843 točk
2. Veriga Lesce	810 točk
3. LIP Bled	336 točk
4. Iskra Otoče	322 točk
5. Iskra Lipnica	311 točk
6. GG Bled	225 točk
7. Vezanine Bled	187 točk
8. Združ. obrtniki Rad.	171 točk
9. Plamen Kropa	163 točk
10. HTP Bled	97 točk

itd. Franci Vovk

ŠAH

Kot zmagovalci občinskega sindikalnega prvenstva so se šahisti Verige 7. in 8. junija udeležili delavskega prvenstva SRS v Kranjski gori. Za našo ekipo so nastopili Osterman, Perovič, Harinski in Žagar. Med 42 nastopajočimi ekipami iz vse Slovenije so dosegli solidno 18. mesto.

Rezultati 2. grupe (borba za 11. do 20. mesta):

- Veriga : Slovenj Gradec 2:2,
 Veriga : Metalna 1,5:2,5,
 Veriga : MTT Maribor 2:2,
 Veriga : Rek Velenje 3:1,
 Veriga : SPIS Maribor 1,5:2,5,
 Veriga : STT Trbovlje 1,5:2,5,
 Veriga : Iskra 0,5:3,5,
 Veriga : PAP Ljubljana 2:2,
 Veriga : Železarna Jesenice 1:3.

Franci Vovk

Četrty julij v severni steni Špika

Ob treh zjutraj me prebudi budilka. Zunaj je še temno. Kako prijetno bi bilo še malo poležati danes, ko vendar ni treba v službo. Vendar ne smem odlašati, saj vem, da bo prijatelj, s katerim odhajava na turo, do minute točen.

Ob štirih se odpeljeva z avtom proti zgornjesavski dolini. Cesta je še prazna, le v nasprotno smer srečujeva številne turiste (ali zdomce), ki gredo iskat sonca na jadransko obalo. Vreme tudi danes ne kaže najboljšje. Nad Julijskimi Alpami so spet nagradeni temni oblaki. V Martuljku zavijeva z glavne ceste in po nekaj sto metrih pustiva avto na gozdni jasi.

Oprtava si nahrbtnike in vzameva pot pod noge. Severna stena Špika, ki je najin današnji cilj, se je že otrsela snega, ki jo je pobelil le nekaj dni prej, medtem ko vrhovi Martuljskih Ponc dajejo še povsem zimsko podobo. V zgodnjem jutru doseževa krnico »Pod srcem« tik pod severno steno Špika. Snežišče pod steno je letos še zelo veliko. Sonce počasi prodira skozi oblake, ki jih žene severni veter, kar naj bi pomenilo dobro znamenje.

To naju spodbudi, da pospešiva korak. Rada bi prišla čimprej pod steno. Za nama prileti čreda ovac, ki se pase v krnici v upanju, da bo dobila kaj za zob. Spreminjajo naju, dokler nestopiva na strmo snežišče pod severno steno. Na spodnjem robu snega se ustavimo in naju še nekaj časa žalostno opazujejo, nato se spet razkropijo po travnatih livadah »Pod srcem«.

Nad nama se dviga 900-metrška stena, ena najlepših v Julijskih Alpah. Privoščiva si krajši počitek; zaužijeva nekaj skromne malice in se pripraviva na plezanje.

S snežišča prestopiva v steno. Hladno je še in tudi skala je mrzla, tako da je treba prve metre pomalem še pihati v prste. Potem se počasi ogrejeva. Za spodnji del stene so značilne strme plošče, poraščene s travo, kar precej otežuje plezanje, ker je večkrat treba uporabiti za stop ali prijem prav travnato rušo. Čim višje prihajava, tem manj je te »navpične trave« in težja je

skala. Plezava menjajoč se v vodstvu. Ob enajstih dopoldne prideva na udobno polico sredi stene. Nad polico se začneja navpična in mestoma previsna zajeda. To je najtežji del smeri. Nekaj starih klinov nama nakaže pravo smer že takoj v prvih metrih zajede, ki je še precej mokra. Ključna težavnost je plezanje po zajedi pravi užitek, saj je skala izredno trdna in tudi klini dobro drže, tako da je ta del smeri hitro za nama.

Iz zajede preči smer v levo. Šestdeset metrov prečnice po izpostavljenih gladkih ploščah nad 700-metrsko globino.

»Prav zares lepa in elegantna smer, meni prijatelj navede, ki že postaja eden izmed ekstremnih plezalcev naše mlajše generacije.

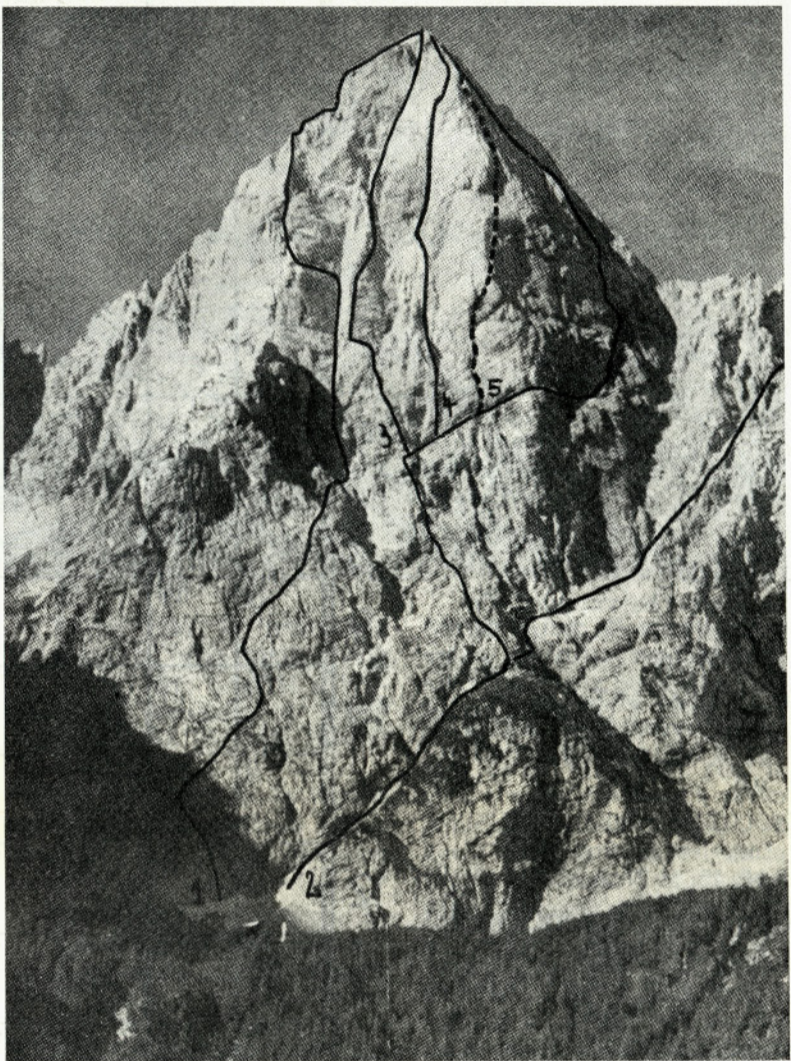
Zadnjih dvesto metrov proti vrhu se stena nekoliko položi, vendar tu in tam kakšen previs poskrbi, da nama ne postane dolgčas.

Sele sedaj spet postaneva pozorna na vreme in začuda ugotavljava, da bova prišla na vrh celo suha. Ob treh popoldne na vrhu Špika že kujeva načrte za prihodnje vzpone.

Zvone Andrejčič

Opomba:

Opisan je vzpon po »Krušičevi smeri« v severni steni Špika. Višina — 900 m. Težavnost — V, VI. Plezala — Mirko Pogačar in Zvone Andrejčič

OBVESTILO BRALCEM

Zaradi letnih dopustov smo VERIGO št. 7 in 8 (za julij in avgust) združili tako, da bo naslednja številka našega glasila izšla ob koncu septembra. Članke sprejemamo do 9. 9. 1980.

ČLANKE ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO SPREJEMAMO DO 9. SEPTEMBRA 1980

VERIGA je glasilo delovne organizacije Slovenske železarne — Veriga n. sol. o., Lesce. Izhaja enkrat mesečno. Ureja uredniški odbor: Kozamernik Marjana, dipl. oec., Arh. Zdenka, Vidic Božena, Vovk Franci in Torkar Mitja. Odgovorni urednik Torkar Mitja. Glasilo je po 7. točki 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenja sekretariata za informiranje SRS prosto plačila prometnega davka. — Tiska: Tiskarna Ljubljana.

Program kina Radovljica

OD 2. AVGUSTA DO 1. OKTOBRA 1980

ZBOGOM IN KONEC

italijanski barvni film
2. 8. ob 18. uri, 3. 8. ob 20. uri

OČI LAURE MARS

ameriški barv. krim. film
2. in 5. 8. ob 20. uri, 3. 8. ob 18. uri

PLAVI OVRATNIK

ameriški barvni film
4. in 6. 8. ob 20. uri

KMALU BO POLETJE

ameriški barvni zabavni film
7. in 9. 8. ob 20. uri, 10. 8. ob 18. uri

IMENUJEM SE NOBODY

italijanski barv. western film
9. 8. ob 18. uri, 10. in 11. 8. ob 20. uri

FELLINIJEV CASANOVA

italijanski barvni film
12. in 13. 8. ob 20. uri

PLAVALNI UČITELJ

francoski barvni film
14., 17. in 19. 8. ob 20. uri

ŽIVLJENJE ENE VIDRE

angleški barvni film
16. 8. ob 18. uri, 18. in 20. 8. ob 20. uri

GRŠKI LASTNIK LADJE

ameriški barvni film
16. 8. ob 20. uri, 17. 8. ob 18. uri

JAGUAR

ameriški barvni pust. film
21. in 23. 8. ob 20. uri, 24. 8. ob 18. uri

KOTORSKI MORNARJI

jugoslovanski barvni film
23. 8. ob 18. uri, 26. 8. ob 20. uri

NOČ ČAROVNIC

ameriški barvni film
24., 25. in 27. 8. ob 20. uri

OGNJEVITA BŌLNIČARKA

italijanski barvni film
28. 8., 1. in 3. 9. ob 20. uri, 31. 8. ob 18. uri

ORLOVO KRILO

ameriški barvni western film
30. 8. ob 18. uri, 31. 8. ob 20. uri

NEPREMAGLJIVA DVOJČKA

italijanski barvni film
30. 8. in 2. 9. ob 20. uri

ZAPELJIVKA

nemški barvni film
4. in 9. 9. ob 20. uri, 7. 9. ob 18. uri

BELI BUFALO

ameriški barvni film
6. 9. ob 18. uri, 7. 9. ob 20. uri

SAHARSKA PREVARA

italijanski barv. akcijski film
6., 8. in 10. 9. ob 20. uri

UMAZANA IGRA

ameriški barv. film — kom.
11., 15. in 17. 9. ob 20. uri

LJUBEZENSKA ZGODBA

ameriški barvni film
13. 9. ob 18. uri, 14. 9. ob 20. uri

MANITU DUH ZLA

ameriška barv. grozljivka
13. in 16. 9. ob 20. uri, 14. 9. ob 18. uri

OBLJUBA V MRAKU

ameriški barvni film
18. in 21. 9. ob 20. uri

SLUĖA SVOJIH

GOSPODARJEV
italijanski barvni zab. film
20. 9. ob 18. uri, 22. in 24. 9. ob 20. uri

MAŠČEVANJE ČLOVEKA

PAJKA
francoski barvni pust. film
20. in 23. 9. ob 20. uri, 21. 9. ob 18. uri

NE VMEŠAJ SE V MOJO

LJUBEZEN
ameriški barvni film
25. in 28. 9. ob 20. uri

NENAVADNA KRAJA

angleški barvni film
27. 9. ob 18. uri, 29. 9. in 1. 10. ob 20. uri

VISOKA TARČA

ameriška barv. vojna krim.
27. in 30. 9. ob 20. uri, 28. 9. ob 18. uri

1.	1	5	21	20	16	19	2	6
2.	16	13	16	1	6	1	12	9
3.	12	14	11	20	5	11	16	2
4.	7	22	1	6	9	16	17	6
5.	5	19	5	3	6	1	12	9
6.	1	12	18	12	14	6	11	16
7.	6	19	5	9	14	16	20	6
8.	8	12	7	6	2	6	1	16
9.	12	19	5	6	11	8	5	9
10.	15	16	10	10	5	9	16	6
11.	9	5	15	6	1	16	17	6
12.	6	4	9	12	8	16	1	6
13.	14	9	6	13	12	4	12	11
14.	6	11	14	19	12	4	16	19

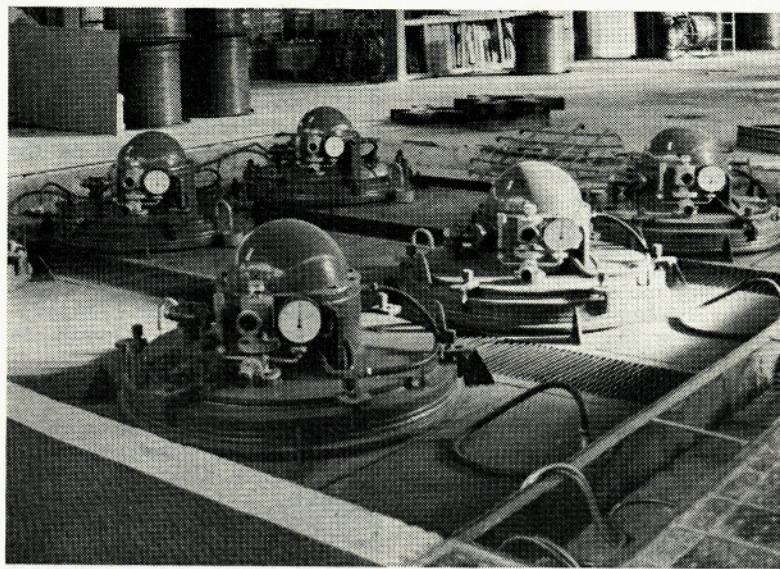
KRIŽANKA

Za nagradno križanko, ki je bila objavljena v prejšnji številki, smo dobili 56 rešitev. Izžrebani so bili naslednji reševalci: prva nagrada 170 din Lidija Svete, druga 110 din Cilka Stržinar in Ljuba Podgornik, tretja 80 din Dora Tonejc in Pavel Triplat.

Današnja nagradna križanka je številčnica. Rešite jo tako, da v vodoravne vrstice od 1 do 14 vpišete pravilne odgovore na zastavljena vprašanja. Iste številke v kvadratkih pomenijo iste črke. Naj vam bo kot pomoč pri reševanju podatek, da dobite ob pravilni rešitvi v prvi in tretji koloni star slovenski pregovor.

Rešitve nam pošljite do 6. avgusta 1980.

1. del stroja za zatesnitev industrijskih strojnih delov,
2. človek, ki nekoga posnema,
3. vulkan,
4. vojaška posoda za tekočino,
5. tovorno dvigalo, lift,
6. otroška drsalnica na vodi ali pesku (mn.),
7. prirojena ali pridobljena občutljivost telesa na določene snovi,
8. pričakati,
9. sredozemski lepotni grm,
10. restavracija za peko italijanskih specialitet (orig.),
11. komet,
12. grška boginja ljubezni, rojena iz morske pene,
13. naprava za reproduciranje zvoka,
14. kdor je prijatelj Angležev ali česa angleškega.

Žarilne peči

MALE MODROSTI

- Velik človek je ta, ki ne izgubi svojega otroškega srca.
- Bolje prižgati svečo kot tožiti zaradi mraka.
- Ne boj se počasnega napredovanja, boj se obstati.
- Srce je edini instrument, ki še vedno deluje, čeprav je zlomljeno.

ZA SMEH IN RAZVEDRILO

Sodnik: »Vaši ženi sem določil 4.000 din preživitve.«

Mož: »To je pa res prijazno od vas, tov. sodnik. Če bom le mogel, ji bom tudi sam od časa do časa kaj poslal.«

Zakonca se vračata iz gledališča. Na poti ju napade ropar z naperjeno pištolo: »Ali denar ali življenje.«

Mož zelo nežno pogleda svojo ženo in ji reče: »Draga, moje življenje si ti, pojdi s tem tovarišem!«

OBVESTILO — POJASNILO

V letu 1971 je bilo dogovorjeno med delovno organizacijo Veriga in DPD Svoboda Lesce — godbo na pihala, da je kolektiv godbe dolžan sodelovati na pogrebni slovesnosti umrlemu članu Verige in upokojencu Verige, brezplačno. Na zahtevo svojcev umrlega izven občine Radovljica pa je potrebno zagotoviti prevoz na kraj pogreba.

Dogovor se je in se še izvaja, vendar se v zadnjem času dogaja, da je vodstvo godbe pomanjkljivo obveščeno. Dogaja se, da pride obvestilo na dan pogreba, v tako kratkem roku pa kolektiv godbe ne more ničesar storiti. Zavedati se moramo, da je sestav godbe zelo različen in da so godbeniki zaposleni v več izmenah in tudi v okoliških delovnih organizacijah.

Kolektiv godbe predlaga, da se v takem primeru naročnik takoj osebno ali telefonično javi KOOZS Veriga (telefon 75-140, interna št. 224) in izrazi željo za udeležbo godbe ter čas in kraj pogreba. S tem bo omogočeno pravočasno organizirati in izpolniti želje svojcev.

DPD SVOBODA LESCE
godba na pihala